

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

Strada Lev Tolstoi nr.22-24 Sector 1 cod 011948 București
Telefon: 004.021.307.87.31; Fax: 004.021.307.88.84
Internet: <http://www.curteadeconturi.ro>

CABINET PREȘEDINTE

Nr. 1503 / 16. 02. 2016

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL

Nr. 4/5720P, 19.02.2016

Receput BPCD,
Ștefăneș
85 pe BPCD, BPCD

Parlamentul României
CAMERA DEPUTAȚILOR
BIROUL PERMANENT
Nr. 303 din 1.03.2016

CAMERA DEPUTAȚILOR

Domnului Președinte Valeriu Ștefan ZGONEA

Am onoarea să vă prezint alăturat, **Sinteza** raportului întocmit în anul 2016 de către Curtea de Conturi a României urmare misiunii de audit al performanței privind modul de gestionare a deșeurilor rezultate din activitatea medicală la **Ministerul Sănătății** cât și la unitățile din subordinea/coordonarea/autoritatea acestuia, pentru perioada 2012 – 2014.

Analiza obiectivelor prezentate în acest raport s-a inițiat și desfășurat în temeiul prevederilor cuprinse în *Legea nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată, potrivit căreia prin exercitarea funcției de control asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului, aceasta furnizează Parlamentului rapoarte privind utilizarea și administrarea resurselor în conformitate cu principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

Din analiza obiectivelor specifice ale activității de gestionare a deșeurilor a rezultat faptul că, în perioada 2012-2014, activitatea în domeniul deșeurilor medicale a fost complexă, necesitând a fi implementate o serie de măsuri care să contribuie la îmbunătățirea activităților respective, precum și la utilizarea mai eficientă a resurselor bugetare. Mai sunt necesare și o serie de îmbunătățiri în sfera managementului entităților auditate, care să conducă la intensificarea activității de control cu privire la gestionarea problematicei deșeurilor rezultate din activitatea medicală.

Precizăm că raportul menționat anterior a fost aprobat de către Plenul Curții de Conturi a României prin Hotărârea nr.27/04.02.2016.

Vă rog să primiți asigurarea înaltei mele considerații.

PREȘEDINTE

Nicolae VĂCĂROIU

N. Văcăroiu

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

SINTEZA

***Raportului de Audit al Performanței
privind
modul de gestionare a deșeurilor rezultate din
activitatea medicală la Ministerul Sănătății cât și la
unitățile din subordinea/coordonarea/autoritatea
acestuia
pentru perioada 2012 – 2014***

Deșeuri nepericuloase

Deșeuri periculoase

Sinteza

Raportului de Audit al Performanței privind modul de gestionare a deșeurilor rezultate din activitatea medicală la Ministerul Sănătății cât și la unitățile din subordinea/coordonarea/autoritatea acestuia pentru perioada 2012-2014

Colectivul de elaborare:

Curtea de Conturi a României – Departamentul V

Conf. univ. dr. Ioan HURJUI – Șef Departament

Mirela IONESCU – Director

Silvia MINCIUNĂ – Șef serviciu

Nicoleta NICULESCU – Auditor public extern

Adresa:

Curtea de Conturi a României

Strada Lev Tolstoi, nr.22-24, sector 1, București

Telefon: (+40)21.30.78.706; Fax: (+40) 21.30.78.894

Email: DepartamentV@rcc.ro

Site: <http://www.curteadeconturi.ro>

CUPRINS

I.Introducere	2 - 4
II. Politica de Mediu Europeană și Națională în Domeniul Deșeurilor Medicale	4 - 10
III. Constatări și Concluzii	11 -53
IV. Concluzii Generale	53
V. Recomandări	54 – 56
Abrevieri, Listă tabele	57
Listă grafice, figuri	58

I. INTRODUCERE

Prezentul raport este destinat, pentru informare, *Parlamentului României, Guvernului României, Ministerului Sănătății și Ministerului Finanțelor Publice.*

Aspectele prezentate în acest raport sunt rezultatul misiunii de audit al performanței desfășurate potrivit Programului de activitate al Curții de Conturi a României pe anul 2015, aprobat prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 172/2014, în perioada 03.09-27.11.2015, la Ministerul Sănătății, în subordinea căruia funcționează unitățile sanitare, perioada supusă analizei fiind 01.01.2012-31.12.2014.

Pentru realizarea auditului, au fost avute în vedere competențele și atribuțiile prevăzute de *Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată și actualizată, potrivit căreia, prin exercitarea funcției de control asupra modului de formare, de administrare și de întreținere a resurselor financiare ale statului, Curtea de Conturi furnizează Parlamentului rapoarte privind utilizarea și administrarea resurselor în conformitate cu principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

Evaluarea modului de gestionare a deșeurilor rezultate din activitatea medicală la Ministerul Sănătății cât și la unitățile din subordinea/coordonarea/sub autoritatea acestuia a avut ca scop identificarea cauzelor care au produs deficiențe în gestionarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală.

Activitățile desfășurate de unitățile sanitare privind modul de gestionare a deșeurilor rezultate din activitatea medicală pot genera pericole pentru sănătatea și bunăstarea economică a oamenilor, ceea ce prezintă un risc ridicat asupra protecției mediului.

Obiectivul general al auditului performanței este evaluarea modului în care Ministerul Sănătății, respectiv unitățile sanitare din subordinea /coordonarea/sub autoritatea acestuia au dezvoltat și implementat un sistem corect de gestionare a deșeurilor medicale (exclusiv deșeuri menajere), luând în considerare protejarea sănătății umane și a mediului.

Obiectivele specifice urmărite de auditul performanței privind modul de gestionare a deșeurilor rezultate din activitatea medicală la Ministerul Sănătății cât și la unitățile din subordinea/coordonarea/sub autoritatea acestuia, sunt următoarele:

- ✦ Evaluarea modului în care Ministerul Sănătății a respectat prevederile naționale privind elaborarea Strategiei și a Planului Național de gestionare a deșeurilor medicale armonizate cu cerințele europene în domeniul deșeurilor;

- ✦ Evaluarea modului de fundamentare de către unitățile sanitare a necesarului de resurse financiare privind activitatea de gestionare a deșeurilor medicale;

- ✦ Evaluarea modului de implementare a prevederilor actelor normative în domeniul managementului deșeurilor rezultate din activități medicale privind dotarea spitalelor din subordinea Ministerului Sănătății cu instalații de neutralizare a deșeurilor medicale periculoase;

- ✦ Evaluarea modului în care au fost respectate prevederile legale referitoare la instruirea personalului implicat în activitatea de gestionare a deșeurilor medicale de către entitățile din subordinea Ministerului Sănătății cu atribuții în acest domeniu;

- ✦ Evaluarea modului de coordonare, monitorizare și control de către Ministerul Sănătății a activității de gestionare a deșeurilor medicale;

✚ Evaluarea nivelului indicatorilor de eficiență privind activitatea de gestionare a deșeurilor medicale la unitățile sanitare din subordinea Ministerului Sănătății.

Scopul auditului a fost de a evalua activitățile desfășurate în vederea creșterii eficienței aplicării legislației în domeniul gestionării deșeurilor rezultate din activități medicale, asigurarea resurselor umane ca număr și pregătire profesională în domeniul gestionării deșeurilor rezultate din activități medicale, monitorizarea corectă prin colectarea și raportarea de date și informații conform legislației specifice în vigoare și implementarea prevederilor actelor normative în vigoare cu privire la managementul deșeurilor rezultate din activități medicale prin dotarea spitalelor publice cu instalații de neutralizare pentru deșeurile medicale periculoase. De asemenea, s-a urmărit implementarea măsurilor necesare eliminării deșeurilor periculoase rezultate din activitatea spitalicească în condițiile respectării principiului *"responsabilității producătorului"* și diminuarea costurilor aferente gestionării deșeurilor provenite din activitățile medicale desfășurate în spitalele publice (costuri reduse de operare și întreținere).

Finalitatea auditului presupune posibilitatea valorificării rezultatelor obținute prin punerea acestora la dispoziția factorilor de decizie legislativi și executivi, sub forma unor concluzii și recomandări, cu privire la măsurile care se impun a fi luate pentru remedierea eventualelor neajunsuri și deficiențe constatate și creșterea eficienței în gestionarea deșeurilor rezultate din activități medicale.

Auditul a încercat să răspundă cu prioritate la următoarele întrebări:

❖ A respectat Ministerul Sănătății prevederile naționale privind elaborarea Strategiei și a Planului Național de gestionare a deșeurilor medicale armonizate cu cerințele europene în domeniul deșeurilor?

❖ Unitățile sanitare din subordinea Ministerului Sănătății au realizat o fundamentare corectă a necesarului de resurse financiare privind activitatea de gestionare a deșeurilor medicale?

❖ Au fost dotate unitățile sanitare din subordinea Ministerului Sănătății cu instalații de neutralizare a deșeurilor rezultate din activități medicale potrivit prevederilor actelor normative în domeniul managementului deșeurilor medicale?

❖ Entitățile din subordinea Ministerului Sănătății cu atribuții în domeniu au respectat prevederile legale referitoare la instruirea personalului implicat în activitatea de gestionare a deșeurilor medicale?

❖ Ministerul Sănătății și-a îndeplinit atribuțiile de coordonare, monitorizare și control a activității de gestionare a deșeurilor medicale?

❖ Pot fi evaluați indicatorii de eficiență privind activitatea de gestionare a deșeurilor medicale la unitățile sanitare din subordinea Ministerului Sănătății?

Prin răspunsurile ce s-au formulat la întrebările prezentate anterior, auditul a încercat să furnizeze o serie de informații cu privire la performanța activității de gestionare a deșeurilor medicale, să identifice zone de risc și să formuleze o serie de recomandări.

Activitatea de audit s-a desfășurat în conformitate cu standardele naționale elaborate în baza standardelor internaționale de audit, precum și a celor mai bune practici în domeniu.

La realizarea auditului au fost utilizate proceduri specifice de examinare a documentelor, interviuri cu diverse persoane cu atribuții în domeniu și constatări factice privind realitatea implementării măsurilor luate pentru îmbunătățirea performanței gestionării deșeurilor rezultate din activități medicale.

Concluziile raportului aferente obiectivelor propuse, s-au formulat în urma analizării rezultatului misiunii de audit al performanței asupra modului de gestionare a deșeurilor din activitatea medicală la Ministerul Sănătății cât și la unitățile din subordinea/coordonarea/sub autoritatea acestuia, în perioada 2012-2014.

În cadrul misiunii de audit al performanței s-au analizat atribuțiile și responsabilitățile instituțiilor implicate în gestionarea deșeurilor rezultate din activități medicale, așa cum au fost stabilite prin cadrul legal național, organizarea și funcționarea acestora, modul în care managementul se implică în aplicarea de măsuri corective în cazul nerespectării prevederilor legale incidente în domeniu.

Concluziile rezultate sunt formulate în urma unor analize structurate efectuate pe bază de eșantioane, selectate în cadrul misiunii de audit.

II. POLITICA DE MEDIU EUROPEANĂ ȘI NAȚIONALĂ ÎN DOMENIUL DEȘEURILOR MEDICALE

Politica de mediu europeană a fost adoptată în cadrul Consiliului European de la Paris din anul 1972.

Documentele care stau la baza politicii de mediu a Uniunii Europene au fost Programele de Acțiune pentru Mediu (PAM). Astfel, acțiunile comunitare în domeniul mediului au la bază **patru programe de acțiuni** succesive, fundamentate pe probleme ecologice, având atât o abordare verticală cât și sectorială.

Actul unic european din anul 1987 a introdus un nou titlu „**Mediul**”, care furniza primul temei juridic pentru o politică de mediu comună, având ca obiectiv, conservarea calității mediului, protejarea sănătății umane și asigurarea unei utilizări raționale a resurselor naturale.

Ulterior, Tratatul asupra Uniunii Europene din anul 1993 a atribuit acțiunilor dezvoltate de-a lungul anilor, statutul de politică a Uniunii, introducând conceptul de „**creștere durabilă respectând mediul**” și principiul „**precauției**”.

În anul 1999, Tratatul de la Amsterdam a stabilit obligația de integrare a protecției mediului în cadrul tuturor politicilor sectoriale ale Uniunii Europene, în vederea promovării dezvoltării durabile.

Pentru punerea în practică a noilor dispoziții introduse prin Tratatul de la Amsterdam, „**Al Cincilea Program de Acțiune al Comunității (PAM) privind mediul**” - „**Către o dezvoltare durabilă**”, au fost stabilite principiile strategiei europene pentru perioada 1992 – 2000, marcând începutul abordării „**orizontală**” care să ia în considerare toate cauzele poluării (industrie, energie, turism, transport, agricultură etc).

În anul 2009, prin Tratatul de la Lisabona, „**combaterea schimbărilor climatice**” și „**dezvoltarea durabilă în relațiile cu țările terțe**” au devenit obiective specifice.

Cel de-al **șaselea PAM** privind mediul, cu titlul „**Mediu 2010 – Viitorul nostru, Opțiunea noastră**”, adoptat prin Decizia nr. 1600/2002/CE, care a stabilit politica în domeniul mediului **pentru perioada 2002-2012**, s-a concentrat asupra următoarelor priorități: schimbările climatice, biodiversitatea, mediul și sănătatea și managementul resurselor naturale și al deșeurilor.

În anul 2013, Consiliul și Parlamentul european au adoptat cel de-al șaptelea PAM pentru perioada până în 2020, cu titlul „*O viață bună, în limitele planetei noastre.*”

Orientarea programului se bazează pe o viziune pe termen lung și se referă la:

1. protejarea, conservarea și ameliorarea capitalului natural al Uniunii;
2. trecerea Uniunii la o economie verde și competitivă, cu emisii reduse de dioxid de carbon și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor;
3. protejarea cetățenilor Uniunii de presiunile legate de mediu și de riscurile la adresa sănătății și a bunăstării;
4. sporirea la maximum a beneficiilor legislației Uniunii în domeniul mediului, prin îmbunătățirea punerii în aplicare a acesteia;
5. dezvoltarea cunoștințelor privind mediul și lărgirea bazei de date pentru politică;
6. asigurarea de investiții pentru politica în domeniul mediului și al climei și justificarea costurilor ecologice ale oricăror activități care țin de societate;
7. o mai bună integrare a considerentelor legate de mediu în alte domenii de politică și asigurarea coerenței în momentul formulării unor politici noi;
8. creșterea sustenabilității orașelor Uniunii;
9. sprijinirea Uniunii în vederea unei abordări mai eficace a provocărilor în materie de mediu și de climă la nivel internațional.

Politica națională în domeniul gestionării deșeurilor trebuie să se subscie obiectivelor politicii europene în materie de prevenire a generării deșeurilor și să urmărească reducerea consumului de resurse și aplicarea practică a ierarhiei deșeurilor.

În calitate de Stat Membru al Uniunii Europene, **România trebuie să includă între prioritățile sale, alinierea la standardele Uniunii Europene de protecție a mediului.** Acest proces implică mari eforturi în armonizarea legislației românești cu acquis-ul comunitar în acest sector.

La nivel european, cerințele acquis-ului sunt transpuse în **directive** pe care statele membre trebuie să le preia în legislația națională.

Cunoscută ca Directiva Cadru de deșuri, Directiva 75/442/EEC modificată prin Directiva 2006/12/EC, stabilește un cadru pentru managementul deșeurilor în întreaga Comunitate Europeană, solicitând statelor membre următoarele:

- prioritizarea prevenirii generării de deșuri încurajând re folosirea și recuperarea deșeurilor;
- asigurarea faptului că deșeurile sunt recuperate sau eliminate fără a pune astfel în pericol sănătatea umană și fără a folosi procese care ar putea dăuna mediului;
- interzicerea eliminării necontrolate a deșeurilor, asigurarea faptului că activitățile de management al deșeurilor sunt premise;
- stabilirea unei rețele integrate și adecvate de instalații de eliminare;
- pregătirea planurilor de management al deșeurilor;
- costurile de eliminare să fie suportate de către posesorul deșeurilor în conformitate cu principiul “*poluatorul plătește*”;
- asigurarea că transporturile de deșuri sunt înregistrate.

Politicile Uniunii Europene din domeniul managementului deșeurilor evidențiază importanța unei **abordări integrate în gestionarea deșeurilor**, care include construcția instalațiilor de eliminare a deșeurilor împreună cu măsuri de prevenire a producerii deșeurilor și de reciclare, conforme cu ierarhia principiilor: prevenirea producției de deșuri și a impactului negativ al

acesteia, recuperarea deșeurilor prin reciclare, re folosire și depozitarea finală sigură a deșeurilor, acolo unde nu există posibilitatea recuperării.

Primul progres important înregistrat de România în direcția armonizării legislative în domeniul protecției mediului a fost înregistrat în decembrie 1995, prin adoptarea Legii-cadru pentru protecția mediului (Ordonanța de Urgență nr. 195/2005 privind protecția mediului), care a introdus principii importante în ceea ce privește legislația și politica de protecție a mediului, ca de exemplu principiul *"poluatorul plătește"*.

De asemenea, *"principiul acțiunii preventive"* este unul din principiile care stau la baza acestei ordonanțe privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare.

Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor, în conformitate cu responsabilitățile ce îi revin ca urmare a transpunerii legislației europene în domeniul gestionării deșeurilor și conform prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 78/2000 privind regimul deșeurilor, modificată și aprobată prin Legea nr.426/2001, a elaborat **Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor pentru perioada 2003 – 2013**, înainte de aderarea României la Uniunea Europeană.

Acest document a fost realizat în conformitate cu obiectivele politicii naționale de protecție a mediului și de dezvoltare durabilă de la acea dată și a stat la baza elaborării Planului Național de Gestionare a Deșeurilor, ambele documente fiind aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1470/2004.

Directiva cadru privind deșeurile a fost transpusă în legislația României prin:

- Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor;
- HG nr. 856/2002 privind evidența gestiunii deșeurilor și pentru aprobarea listei cuprinzând deșeurile, inclusiv deșeurile periculoase.

Necesitatea revizuirii Strategiei Naționale de Gestionare a Deșeurilor a fost determinată de următoarele:

- apariția unor noi concepte la nivel european privind gestionarea deșeurilor (în principal necesitatea abordării deșeurilor ca resursă și principiul responsabilității extinse a producătorului);
- adoptarea Directivei 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive (noua directivă-cadru privind deșeurile) și transpunerea sa în legislația națională;
- necesitatea integrării principiilor și prevederilor Directivei 2008/98/CE în documentele de programare națională;
- înglobarea prevederilor și cerințelor legislative apărute în perioada 2004-2012;
- dezvoltarea proiectelor privind implementarea sistemelor integrate de gestionare a deșeurilor, aflate în diferite stadii de realizare, în cadrul cărora este propusă și implementarea unor tehnologii noi de tratare a deșeurilor noi pentru România;
- modificările de natură instituțională și organizatorică din perioada 2004-2012.

Astfel prin Hotărârea nr. 870/2013, Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice a aprobat **Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor pentru perioada 2014 – 2020**.

Noua versiune a Strategiei Naționale de Gestionare a Deșeurilor urmărește să îndrepte România către o *„societate a reciclării”* prin:

- prioritizarea eforturilor din domeniul gestionării deșeurilor în conformitate cu ierarhia deșeurilor;
- încurajarea prevenirii generării deșeurilor și reutilizarea pentru o mai mare eficiență a resurselor;

- dezvoltarea și extinderea sistemelor de colectare separată a deșeurilor în vederea promovării unei reciclări de înaltă calitate;

- dezvoltarea/implementarea tehnologiilor/instalațiilor de reciclare și/sau valorificare cu randament ridicat de extragere și utilizare a materiei prime din deșeuri;

- susținerea recuperării energiei din deșeuri, după caz, pentru deșeurile care nu pot fi reciclate;

- reducerea cantităților de deșeuri eliminate prin depozitare.

Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor și Planul Național de Gestionare a Deșeurilor constituie instrumentele de bază prin care se asigură implementarea în România a politicii Uniunii Europene în domeniul gestionării deșeurilor.

Gestionarea deșeurilor reprezintă una dintre problemele importante cu care se confruntă România în ceea ce privește protecția mediului. Aceasta se referă la activitățile de colectare, transport, tratare, valorificare și eliminare a deșeurilor.

Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor s-a aliniat la noile cerințe legislative, la noile evoluții tehnologice din domeniu și are în vedere să îmbunătățească participarea publicului la luarea deciziei de mediu, prin programe de instruire și educare a populației în domeniul gestionării deșeurilor.

De asemenea, Strategia are ca scop crearea cadrului necesar pentru dezvoltarea și implementarea unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor, eficient din punct de vedere ecologic și economic.

Necesitatea elaborării strategiei în domeniul gestionării deșeurilor medicale este determinată de faptul că unul dintre cele mai răspândite fluxuri de deșeuri periculoase este cel al deșeurilor provenite din sistemul sanitar. Contactul cu deșeurile medicale periculoase poate determina apariția de boli sau leziuni. Riscurile prezentate de deșeurile medicale se datorează următoarelor caracteristici: conțin agenți infecțioși, sunt genotoxice, conțin produse chimice sau farmaceutice toxice sau periculoase, sunt radioactive, prezintă caracter înțepător.

Aplicarea unei strategii coerente, precum și îmbunătățirea continuă a celor existente la nivelul unității sanitare, conduce la minimizarea cantității de deșeuri generate, și deci la diminuarea efectelor asupra mediului.

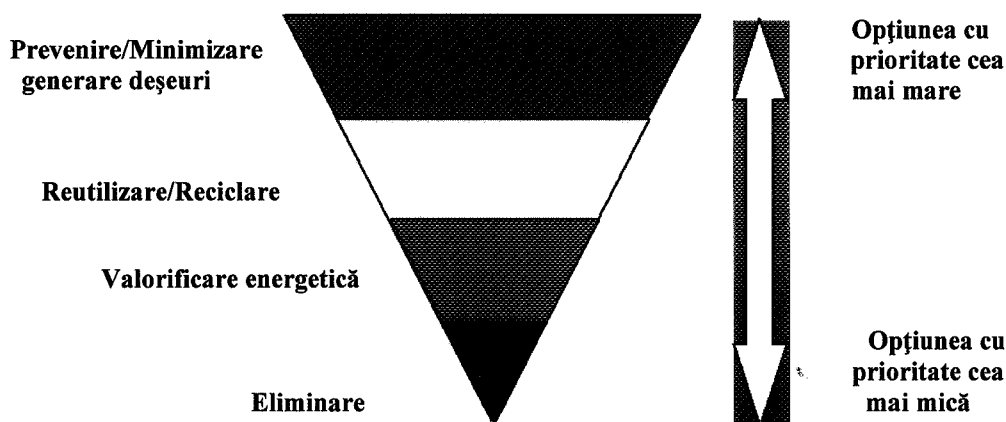
Elaborarea strategiei naționale de gestionare a deșeurilor rezultate din activitatea medicală a revenit Ministerului Sănătății prin Institutul Național de Sănătate Publică, entitate în subordinea acestuia, în acord cu responsabilitățile ce îi revin, așa cum sunt prevăzute în Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor.

Introducerea unor tehnologii care să neutralizeze aceste deșeuri periculoase și să poată fi amplasate la locul de producere a acestora, în spitale, poate fi cea mai bună soluție de gestionare a acestor deșeuri, în conformitate cu principiul proximității și cel al autosuficienței.

Gestionarea eco-rațională a deșeurilor medicale trebuie să țină cont de principiile generale ale gestionării deșeurilor concentrate în așa numita „*ierarhizare a gestionării deșeurilor*”.

Ierarhizarea deșeurilor așa cum este prezentată în cadrul Directivei Cadru 2008/98/CE *privind deșeurile* se aplică în calitate de ordine a priorităților, în cadrul legislației și a politicilor în materie de prevenire a gestionării deșeurilor.

Figura nr. 1 -Ierarhizarea opțiunilor de gestionare a deșeurilor

Sursa: Raportul studiului privind managementul și tratarea deșeurilor medicale_MEDWASTE (Versiunea RO)

Responsabilitatea pentru activitățile de gestionare a deșeurilor revine generatorilor acestora, conform principiului „*poluatorul plătește*” sau după caz, producătorilor, în conformitate cu principiul „*responsabilitatea producătorului*”.

Principalele surse majore de generare a deșeurilor medicale în România se împart în trei categorii:

1. **Producătorii mari de deșeuri medicale** - Spitale Județene și Municipale, Clinici Universitare, Institute de Cercetare Medicală și Farmaceutică, Agenția Națională a Medicamentului, Institute de Medicină Legală, Serviciile Județene de Medicină Legală, Unități Preclinice ale Universităților de Medicină și Farmacie, Unități de producție, depozitare și păstrare a medicamentelor și produselor biologice;

2. **Producătorii medii de deșeuri medicale** – Centre de diagnostic și tratament, Centre de transfuzii, Centre de colectare și conservare a sângelui, Laboratoare, Servicii de prosectură (autopsii) ale spitalelor, Spitale de pneumologie, Cabinete medicale de orice specialitate și cabinetele stomatologice, Spitalele și clinicile private;

3. **Producătorii mici de deșeuri medicale** - Laboratoare de tehnică dentară, Laboratoare de sănătate mentală, Stabilimente și ospicii de îngrijire a bolnavilor psihici cronici, Spitale de recuperare, Baze de tratament balnear, Săli mortuare și de autopsie, Centre medicale din alte tipuri de institute (fabrici, școli, licee și grădinițe), Centre cosmetice și alte tipuri de tratamente de înfrumusețare, Unități farmaceutice, Centre de optică medicală, Centre de acupunctură.

Categoriile de deșeuri generate de producătorii menționați mai sus care se regăsesc în OMS nr. 1226/2012, Cap. III, fiind reglementate și de HG nr. 856/2002 privind evidența gestiunii deșeurilor și pentru aprobarea Listei cuprinzând deșeurile, inclusiv deșeurile periculoase sunt următoarele:

1. **deșeurile nepericuloase (cod 180104)** reprezintă deșeurile a căror compoziție este asemănătoare cu cea a deșeurilor menajere și care nu prezintă risc major pentru sănătatea umană și pentru mediu; sunt deșeurile asimilabile celor menajere, rezultate din activitatea serviciilor medicale, tehnico-medice, administrative, de cazare, a blocurilor alimentare și a oficiilor de distribuire a hranei. Aceste deșeuri se colectează și se îndepărtează la fel ca deșeurile menajere;

2. deșeurile periculoase sunt rezultate din activități medicale, care constituie un risc real pentru sănătatea umană și pentru mediu și care sunt generate în unitatea sanitară în cursul activităților de diagnostic, tratament, supraveghere, prevenirea bolilor și recuperare medicală, inclusiv de cercetare medicală și producere, testare, depozitare și distribuție a medicamentelor și produselor biologice și care se împart la rândul lor în patru subcategorii, după cum urmează:

*a. deșeuri anatomo-patologice și părți anatomice (cod 180102, 180103*¹):* părți anatomice, material biopsic rezultat din blocurile operatorii de chirurgie și obstetrică (fetuși, placentă), părți anatomice rezultate din laboratoarele de autopsie, cadavre de animale rezultate în urma activităților de cercetare și experimentare. Toate aceste deșeuri se consideră infecțioase conform Precauțiunilor universale;

*b. deșeuri infecțioase (cod 180103*²):* deșeurile care conțin sau au venit în contact cu sângele ori cu alte fluide biologice, precum și cu virusuri, bacterii, paraziți și/sau toxinele microorganismelor, de exemplu: seringi, ace, ace cu fir, catetere, perfuzoare cu tubulatură, recipiente care au conținut sânge sau alte lichide biologice, câmpuri operatorii, mănuși, sonde și alte materiale de unică folosință, comprese, pansamente și alte materiale contaminate, membrane de dializă, pungi de material plastic pentru colectarea urinei, materiale de laborator folosite etc.;

*c. deșeuri înțepătoare-tăietoare (cod 180101, 180103*³):* deșeurile care pot produce leziuni mecanice prin înțepare sau tăiere (ace, ace cu fir, catetere, seringi cu ac, branule, lame de bisturiu de unică folosință, pipete, sticlărie de laborator ori altă sticlărie spartă sau nu, care au venit în contact cu material infecțios). Aceste deșeuri se consideră infecțioase conform Precauțiunilor universale;

*d. deșeuri chimice și farmaceutice (cod 180106, 180107, 180108*⁴, 180109):* serurile și vaccinurile cu termen de valabilitate depășit, medicamentele expirate, reziduurile de substanțe chimioterapeutice, reactivii și substanțele folosite în laboratoare. Substanțele de curățenie și dezinfecție deteriorate ca urmare a depozitării lor necorespunzătoare sau cu termenul de valabilitate depășit vor fi considerate deșeuri chimice, de exemplu: substanțe dezinfectante, substanțe tensioactive etc.;

3. deșeurile radioactive (cod 180110*⁵ și altele): deșeuri solide, lichide și gazoase ce conțin materiale radioactive (ex. surse sigilate, generatori de radionuclizi uzați, deșeuri solide de nivel scăzut, ex. hârtie, tampoane, articole din sticlă, seringi, fiole, reziduuri de la încărcăturile cu material radioactiv și soluțiile nedorite de radionuclizi folosiți în scop terapeutic).

Deșeurile radioactive sunt gestionate în România conform Normelor de securitate radiologică pentru practica de medicină nucleară emise în temeiul art. 5 din Legea nr. 111/1996 *privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare* (cu modificările și completările ulterioare).

¹ Cod 180103* - Deșeuri a căror colectare și eliminare fac obiectul unor măsuri speciale privind prevenirea infecțiilor;

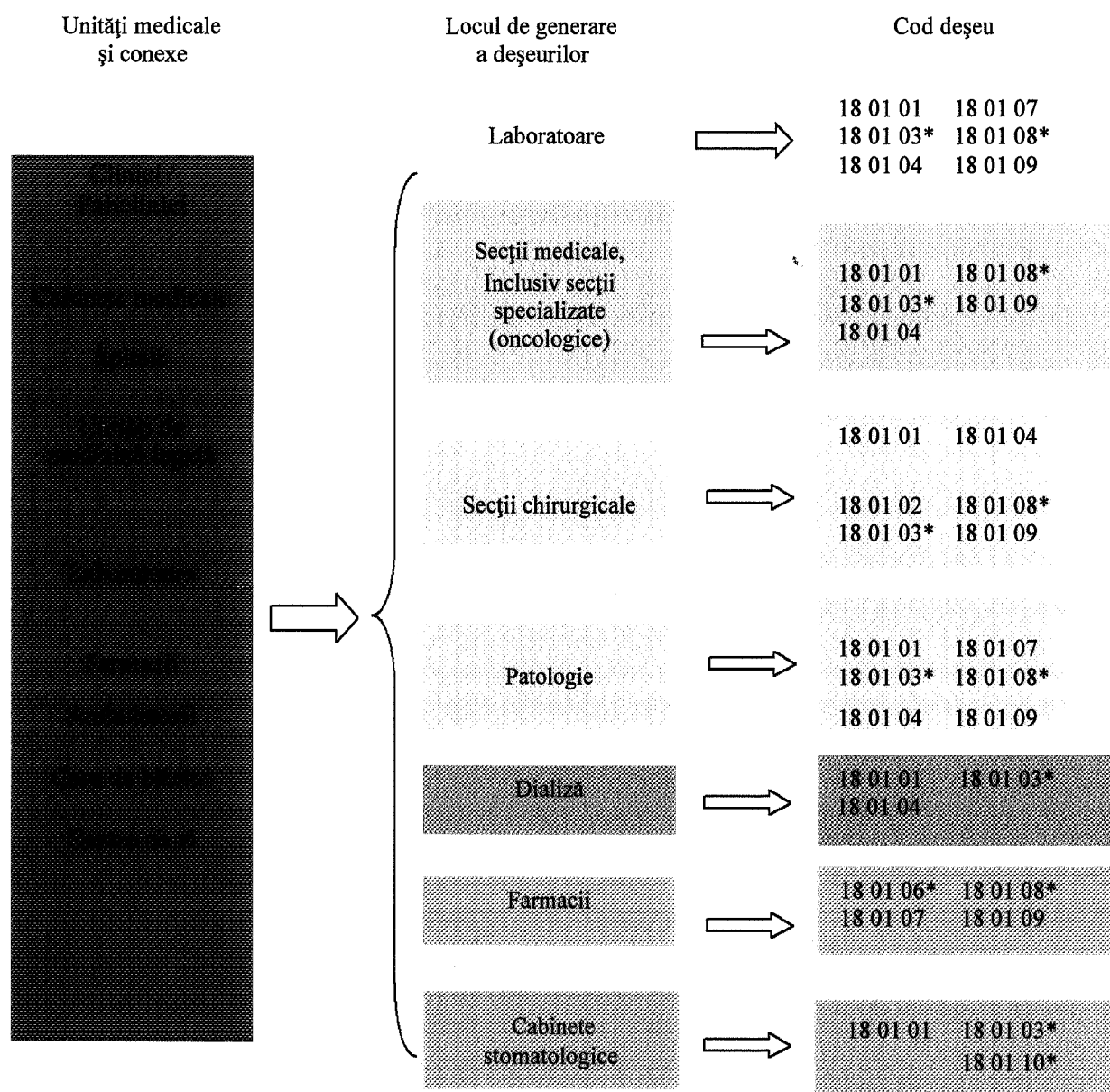
² Idem mai sus;

³ Idem mai sus;

⁴ Cod 180108* - Medicamente citotoxice și citostatice;

⁵ Cod 180110* - Deșeuri de amalgam de la tratamentele stomatologice

Figura nr. 2 - Principalele tipuri de deșeuri specifice activităților medicale și sursele de generare

Sursa: Raportul studiului privind managementul și tratarea deșeurilor medicale_MEDWASTE (Versiunea RO)

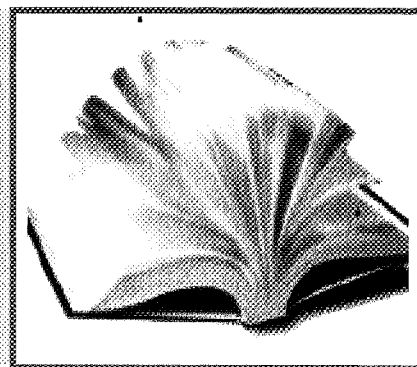
Legendă cod deșeuri potrivit OMS nr. 1226/2012:

18 01 01	Obiecte ascuțite (cu excepția 18 01 03*)
18 01 02	Fragmente și organe umane, inclusiv recipiente de sânge și sânge (cu excepția 18 01 03*)
18 01 03*	Deșeuri a căror colectare și eliminare fac obiectul unor măsuri speciale privind prevenirea infecțiilor
18 01 04	Deșeuri a căror colectare și eliminare nu fac obiectul unor măsuri speciale privind prevenirea infecțiilor (de ex: îmbrăcăminte, aparate gipsate, lenjerie, îmbrăcăminte disponibilă, scutece)
18 01 06*	Chimicale constând din sau conținând substanțe periculoase
18 01 07	Chimicale, altele decât cele specificate la 18 01 06*
18 01 08*	Medicamente citotoxice și citostatice
18 01 09	Medicamente, altele decât cele specificate la 18 01 08*
18 01 10*	Deșeuri de amalgam de la tratamentele stomatologice

III. CONSTATĂRI ȘI CONCLUZII

În urma analizei, prelucrării și interpretării datelor/informațiilor cuprinse în documentațiile colectate de la Ministerul Sănătății și entitățile din subordinea acestuia în timpul misiunii de audit al performanței, precum și a altor probe de audit, au rezultat o serie de constatări pentru care s-au formulat concluzii sintetizate corespunzător obiectivelor propuse a fi evaluate de către audit.

1. A respectat Ministerul Sănătății prevederile naționale privind elaborarea Strategiei și a Planului național de gestionare a deșeurilor medicale armonizate cu cerințele europene în domeniul deșeurilor?

În calitate de Stat Membru al Uniunii Europene, România trebuie să includă între prioritățile sale alinierea la standardele de protecție a mediului ale Uniunii Europene. Acest proces implică mari eforturi în armonizarea legislației românești cu acquis-ul Uniunii Europene în acest sector.

Astfel, politica națională în domeniul gestionării deșeurilor trebuie să se subscrie obiectivelor politicii europene în materie de prevenire a generării deșeurilor și să urmărească reducerea consumului de resurse, cu aplicarea practică a ierarhiei deșeurilor.

Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor a apărut din necesitatea identificării obiectivelor și politicilor de acțiune, pe care România trebuie să le urmeze în domeniul gestionării deșeurilor în vederea atingerii statutului de societate a reciclării.

Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor este promovată de Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice, conform atribuțiilor și responsabilităților care îi revin în baza **Legii nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor**, și urmărește să creeze cadrul necesar pentru dezvoltarea și implementarea unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor la nivel național, eficient din punct de vedere ecologic și economic.

Prevederile Strategiei Naționale de Gestionare a Deșeurilor ca modalitate principală de abordare, anume îndreptarea României către o *"societate a reciclării"*, aplicarea ierarhiei de gestionare a deșeurilor, susținerea măsurilor care urmăresc utilizarea eficientă a resurselor, se aplică pentru toate tipurile de deșeuri reglementate prin **Legea nr. 211/2011**, respectiv:

- deșeuri municipale și asimilabile din comerț, industrie, instituții, inclusiv fracții colectate separat;

- fluxuri specifice de deșeuri: biodeșeuri, deșeuri de ambalaje, deșeuri din construcții și demolări, vehicule scoase din uz, deșeuri de echipamente electrice și electronice, baterii și

acumulatori uzați, uleiuri uzate, anvelope uzate, deșeuri cu conținut de PCB/PCT, deșeuri cu conținut de azbest, **deșeuri rezultate din activități medicale** și activități conexe.

Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor stabilește politica și obiectivele strategice ale României în domeniul gestionării deșeurilor pe termen scurt (anul 2015) și mediu (anul 2020). Pentru implementarea pe termen scurt a strategiei se elaborează Planul Național de Gestionare a Deșeurilor, ce conține detalii referitoare la acțiunile care trebuie întreprinse pentru îndeplinirea obiectivelor strategiei, la modul de desfășurare a acestor acțiuni, cuprinzând ținte, termene și responsabilități pentru implementare.

Această nouă strategie este elaborată luând în considerare progresul înregistrat, noile concepte internaționale, precum și provocările viitoare cărora România trebuie să le răspundă.

Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor trebuie să se alinieze noilor cerințe legislative, evoluțiilor tehnologice din domeniu și să îmbunătățească participarea publicului la luarea deciziei de mediu prin programe de instruire și educare a populației în domeniul gestionării deșeurilor.

Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor are ca scop crearea cadrului necesar pentru **dezvoltarea și implementarea unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor, eficient din punct de vedere ecologic și economic.**

Necesitatea elaborării strategiei în domeniul gestionării deșeurilor medicale este determinată de faptul că unul dintre cele mai răspândite fluxuri de deșeuri periculoase este cel al deșeurilor provenite din sistemul sanitar.

Aplicarea unei strategii coerente, precum și îmbunătățirea continuă a celor existente la nivelul unității sanitare, conduce la minimizarea cantității de deșeuri generate, și deci la diminuarea efectelor asupra mediului.

Potrivit **Legii nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor** (republicată), Ministerul Sănătății are ca atribuții elaborarea Strategiei și a Planului de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale la nivel național și asigurarea condițiilor de ducere la îndeplinire a acestora.

Ministerul Sănătății reprezintă una din autoritățile publice centrale responsabile pentru obiectivele strategice și indicatorii de monitorizare prevăzuți în **HG nr. 870/2013 privind aprobarea Strategiei naționale de gestionare a deșeurilor 2014 – 2020.**

Prin **OMS nr. 1226/2012 pentru aprobarea Normelor tehnice privind gestionarea deșeurilor rezultate din activități medicale și a Metodologiei de culegere a datelor pentru baza națională de date privind deșeurile rezultate din activități medicale**, elaborarea Strategiei și a Planului național de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale revine Ministerului Sănătății prin Institutul Național de Sănătate Publică, în acord cu responsabilitățile ce îi revin, așa cum sunt prevăzute și în **Legea nr. 211/2011.**

În conformitate cu prevederile OMS nr. 1226/2012, Ministerul Sănătății avea obligația elaborării Strategiei și Planului Național în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a acestui act normativ, pe baza planurilor de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale întocmite la nivel județean și la nivelul municipiului București. Au fost exceptate de la elaborarea acestor planuri, unitățile sanitare ce desfășoară activități medicale care generează mai puțin de 300 kg de deșeuri periculoase pe an, pentru acestea stabilindu-se obligația de a respecta normele tehnice prevăzute în anexa nr. 1 și de a raporta cantitățile de deșeuri produse și modul de gestionare a acestora în conformitate cu metodologia din anexa nr. 2, așa cum au fost aprobate prin OMS nr. 1226/2012.

Ministerele cu rețea sanitară proprie transmit planul propriu de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale către Ministerul Sănătății, instituția desemnată prin lege pentru

elaborarea strategiei și a Planului de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale la nivel național.

Planul de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale la nivel național trebuia inclus în Planul Național de Gestionare a Deșeurilor.

În conformitate cu prevederile OMS nr. 1226/2012, **Strategia și Planul Național de Gestionare a Deșeurilor rezultate din activități medicale aprobate de către Ministerul Sănătății sunt supuse avizării de către Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice.**

Deși în anul 2014 Institutul Național de Sănătate Publică – Centrul Național de Monitorizare a Riscurilor din Mediul Comunitar (CNMRMC) a **elaborat un Proiect de Strategie și Plan Național de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale** în baza prevederilor OMS nr. 1226/2012, în fapt Ministerul Sănătății nu a procedat la elaborarea și aprobarea acestor documente și la transmiterea acestora **Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice** în vederea avizării lor.

În concluzie, deși Ministerul Sănătății prin Institutul Național de Sănătate Publică avea obligația elaborării și aprobării Strategiei și Planului Național de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale la nivel național, în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a OMS nr. 1226/2012, în fapt se constată că nici până la data efectuării misiunii de audit (2015), Ministerul Sănătății nu s-a conformat legislației naționale referitoare la gestionarea deșeurilor, neelaborând și neaprobând Strategia Națională și Planul Național de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale.

2. Unitățile sanitare din subordinea Ministerului Sănătății au realizat o fundamentare corectă a necesarului de resurse financiare privind activitatea de gestionare a deșeurilor medicale?

Potrivit Legii nr. 211/2011 *privind regimul deșeurilor*, Ministerul Sănătății are obligația să asigure unităților sanitare fondurile necesare activității de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale.

De asemenea, prin OMS nr.1226/2012 s-a stabilit că reprezentantul legal al entității (manager, director, administrator, medic titular) în calitate de ordonator de credite, **are responsabilitatea asigurării fondurilor necesare** funcționării sistemului de gestionare a deșeurilor medicale începând cu etapa de colectare și până la eliminarea finală a deșeurilor rezultate din activități medicale. Sumele necesare sunt incluse în bugetul de venituri și cheltuieli al fiecărei entități.

Din auditarea datelor pentru perioada 2012-2014, centralizate de către direcțiile de sănătate publică județene și a Municipiului București, în baza situațiilor transmise de entitățile aflate în subordinea Ministerului Sănătății care au răspuns solicitărilor echipei de audit, **a rezultat că finanțarea gestionării deșeurilor medicale s-a realizat astfel:**

-din venituri proprii provenite din servicii medicale prestate și contractate cu casa de asigurări de sănătate județeană sau a Municipiului București pentru spitale și respectiv institutele de boli cardiovasculare, oncologice, de endocrinologie, de recuperare și balneoclimatologie etc.

-din venituri proprii și buget de stat în cazul direcțiilor de sănătate publică județene și a Municipiului București și respectiv serviciilor de ambulanță județene și a Municipiului București.

În vederea asigurării unei bune gestionări a deșeurilor rezultate din activitățile medicale, unitățile sanitare fundamentează necesarul de resurse financiare pentru fiecare etapă a acestei activități. Astfel, bugetul de venituri și cheltuieli al fiecărei entități trebuie să reflecte sumele prevăzute pentru gestionarea deșeurilor rezultate din activități medicale corelate cu necesitățile reale impuse de această activitate.

Din auditarea documentelor transmise de entitățile aflate în subordinea Ministerului Sănătății și a situațiilor centralizate de către direcțiile de sănătate publică județene și a Municipiului București, pentru perioada 2012-2014, s-au constatat următoarele:

-unele entități din subordinea Ministerului Sănătății nu au fundamentat corespunzător necesarul de resurse financiare pentru activitatea de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale.

Astfel, planurile de achiziție și respectiv bugetele de venituri și cheltuieli realizate de acestea cuprind sume alocate activității de gestionare a deșeurilor medicale care nu au avut la bază o fundamentare corectă și reală a necesarului de resurse pe fiecare etapă din acest proces, inclusiv în ceea ce privește instruirea personalului implicat în această activitate, echipamentul, etc.

Prin urmare, spitalele nu au aplicat corespunzător prevederile OMS nr. 1043/2010 privind aprobarea *Normelor metodologice pentru elaborarea bugetului de venituri și cheltuieli al spitalului public.*

Menționăm faptul că, sumele cuprinse de entități în planurile de achiziții și bugetele de venituri și cheltuieli reprezintă sume estimate numai în scopul asigurării posibilității încheierii contractelor cu terții pentru servicii de colectare, transport, tratare și eliminare a deșeurilor rezultate din activitățile medicale, acestea nefiind susținute cu documente din care să rezulte modul în care au fost calculate.

În vederea încheierii contractelor de prestări de astfel de servicii, majoritatea entităților au întocmit referate de necesitate (note justificative, note de estimare a valorii etc), pe care le-au prezentat echipei de audit ca fiind documentele prin care au realizat fundamentarea necesarului de resurse financiare pentru activitatea de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale.

În fapt aceste documente au fost realizate numai cu scopul demarării procedurii de achiziție publică și respectiv încheierea contractelor de prestări servicii de colectare, transport, tratare și eliminare finală a deșeurilor medicale, fiind documente care legal, erau cuprinse în dosarul fiecărei achiziții.

Unele entități au cuprins în documentele invocate estimări ale necesarului de resurse financiare pentru gestionarea deșeurilor medicale având în vedere sumele alocate și utilizate de acestea în anii anteriori pentru această activitate.

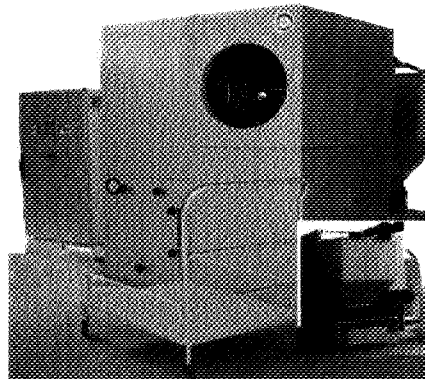
Alte entități au avut în vedere cantități și valori estimate de deșeuri medicale pentru care este necesară contractarea serviciilor de colectare, transport, tratare și eliminare finală, un număr redus dintre acestea menționând și prețuri estimate pe kg de deșeu medical.

- inexistența unei evidențe uniforme a resurselor financiare necesare activității de gestionare a deșeurilor medicale. Astfel, în bugetele de venituri și cheltuieli ale entităților din subordinea Ministerului Sănătății, sumele referitoare la deșeuri sunt incluse în diferite articole bugetare care cuprind și valori referitoare la cheltuielile altor activități, articolele bugetare cele mai utilizate fiind

20.01.30 “alte bunuri și servicii pentru întreținere și funcționare”, 20.01.09 “materiale și prestări de servicii cu caracter funcțional” și respectiv 20.01.04 “apă, canal și salubritate”. De asemenea, unele unități sanitare au utilizat și articolele bugetare 20.30.30 “alte cheltuieli cu bunuri și servicii” (de ex. DSP Maramureș, Spitalul de Recuperare Eforie Nord), 20.01.02 “materiale pentru curățenie” (de ex. Institutul pentru Ocrotirea Mamei și Copilului „Prof.dr.A.Rusescu” București), 20.01.06 “piese de schimb” (de ex. Institutul Regional de Oncologie Iași), 20.01.05 “carburanți și lubrifianți” (de ex. DSP Galați), 20.01.01 “furnituri de birou” (de ex. SAJ Brăila), și respectiv 20.01.08 “poștă, telecomunicații, radio, tv, internet”(de ex. SAJ Brăila).

În concluzie, în perioada 2012-2014, *fundamentarea necesarului de resurse financiare pentru activitatea de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale la unitățile sanitare din subordinea ministerului nu s-a efectuat în funcție de necesitățile reale impuse de etapele pe care le parcurg deșeurile medicale până la eliminarea finală și nici de cele legate de personalul implicat în această activitate (instruire, echipament etc.). Sumele prevăzute în bugetele de venituri și cheltuieli ale acestora sunt cumulative pentru mai multe activități. În majoritatea cazurilor, suma alocată fiecărui tip de activitate ce privește gestionarea deșeurilor rezultate din activități medicale nu este reflectată distinct, ca și o activitate de sine stătătoare.*

3. Au fost dotate unitățile sanitare din subordinea Ministerului Sănătății cu instalații de neutralizare a deșeurilor rezultate din activități medicale potrivit prevederilor actelor normative incidente în domeniul deșeurilor medicale?

Unul dintre obiectivele celui de-al **cincilea program de acțiune privind mediul (PAM)** “Spre o dezvoltare durabilă”, un program al Comunității Europene de politică și acțiune în relația cu mediul și dezvoltarea durabilă, completat de Decizia 2179/98/CE privind revizuirea sa, este de a nu depăși cantitățile și limitele critice ale anumitor substanțe poluante cum ar fi oxizii de azot, dioxidul de sulf, metalele grele și dioxinele, iar în ceea ce privește calitatea aerului, obiectivul este asigurarea protecției eficiente a fiecărei persoane împotriva riscurilor pentru sănătate identificate, provocate de poluarea atmosferică.

Acest program vizează reducerea emisiilor de dioxine provenind din surse identificate și respectiv reducerea emisiilor de cadmiu, mercur și plumb din toate sursele.

Astfel, **Directiva 2000/76/CE privind incinerarea deșeurilor** cere Statelor Membre să ia toate măsurile pentru asigurarea conformării cu cerințele acesteia, **inclusiv tratarea termică a deșeurilor.**

Directiva are ca obiective prevenirea și limitarea pe cât posibil a efectelor negative ale incinerării și coincinerării de deșeuri asupra mediului și în special poluarea datorată emisiilor în aer,

sol, apele de suprafață și apele subterane, precum și a riscurilor pe care acestea le prezintă pentru sănătatea oamenilor.

Aceste obiective trebuie atinse prin impunerea unor condiții de exploatare și a unor cerințe tehnice stricte, prin stabilirea de valori limită de emisie pentru instalațiile de incinerare și co-incinerare de deșeuri din Comunitate și prin respectarea în egală măsură a cerințelor din **Directiva 75/442/CEE privind deșeurile** (așa-numita „Directivă Cadru privind deșeurile“).

Transpunerea prevederilor Directivei 2000/76/CE în legislația românească, potrivit capitolului 22 „*Protecția mediului înconjurător*” din documentul de poziție al României pentru aderarea la Uniunea Europeană, urma să se realizeze până la sfârșitul anului 2001 prin Hotărâre de Guvern. S-a considerat că este oportun să se preia direct Directiva 2000/76/CE ce reprezintă textul unic privind incinerarea deșeurilor și care îmbunătățește calitatea juridică și aplicabilitatea prevederilor din celelalte două directive (**Directiva 94/67/CE privind incinerarea deșeurilor periculoase** și respectiv **Directiva 89/369/CEE privind reducerea poluării atmosferice cauzată de instalațiile noi de incinerare a deșeurilor orășenești**). Astfel, toate instalațiile ce se vor pune în funcțiune vor respecta întru totul cerințele acestei directive.

Menționăm faptul că, Directiva 2000/76/CE a fost transpusă în legislația națională prin **HG nr. 128/2002 privind incinerarea deșeurilor**, modificată prin HG nr. 268/2005. Aceste acte normative reglementează activitățile de incinerare și co-incinerare și calendarul de închidere a instalațiilor existente de tratare termică a deșeurilor periculoase provenite din activități medicale.

Totodată, în documentul de poziție al României pentru aderarea la Uniunea Europeană, capitolul 22 „*Protecția mediului înconjurător*”, România a solicitat o perioadă de tranziție de 3 ani, până în anul 2010, timp necesar pentru construirea instalațiilor de incinerare și pentru aplicarea prevederilor directivei referitoare la emisii de poluanți în aer, apă și sol a instalațiilor de incinerare și co-incinerare existente.

În ceea ce privește implementarea acquis-ului comunitar referitor la deșeurile medicale, prin HG nr. 128/2002 s-a stabilit **închiderea tuturor crematoriilor mici din unitățile medicale și înlocuirea acestora cu instalații alternative de gestionare a deșeurilor medicale periculoase**.

România produce anual peste 10.000 tone de deșeuri medicale periculoase, pe care este obligată, conform angajamentelor asumate prin aderarea la Uniunea Europeană, să le ardă astfel încât să nu afecteze sănătatea populației⁶.

Pentru implementarea Directivei, Ministerul Sănătății a semnat în anul 2004 protocolul nr. 45861/06.10.2004 cu Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor și Garda de Mediu prin care s-au stabilit, conform legislației în vigoare, condițiile de mediu pentru crematoriile medicale până la închiderea acestora în anul 2008. Calendarul pentru aceasta a fost stabilit potrivit Directivei nr. 2000/76/CE privind incinerarea deșeurilor, transpus de legislația română prin HG nr. 128/2002. Astfel, crematoriile urmau a fi înlocuite de sterilizatoare și incineratoare.

Obiectivele protocolului de mai sus au constat în definirea modalităților de supraveghere și control a crematoriilor existente propuse pentru închidere, reglementarea funcționării crematoriilor pe perioada de tranziție și elaborarea criteriilor de selecție a instalațiilor de sterilizare pentru a asigura inertizarea completă a deșeurilor medicale periculoase tratate.

Responsabilitatea îndeplinirii previziunilor legislative ca și a protocolului menționat aparțin:

- unităților medicale, care aveau obligația de a închide crematoriile și de a le înlocui cu sterilizatoare și incineratoare;

- Ministerului Sănătății, care avea obligația să monitorizeze activitatea unităților medicale în această problemă;

⁶ Raportul studiului privind managementul și tratarea deșeurilor medicale_MEDWASTE (Versiunea RO)

- Garda de Mediu, care avea obligația să controleze și să-și îndeplinească obligațiile de mediu.

În România existau în anul 2002 un număr de **346 instalații de tratare termică a deșeurilor (crematorii)**, amplasate în incinta unităților sanitare, din care un număr de 31 instalații se aflau în București. Închiderea acestora s-a realizat gradual, în prima etapă fiind închise crematoriile foarte mici, iar deșeurile generate au fost transferate către cele rămase în funcțiune. Deși jumătate din crematorii s-au închis până în 2007, restul urmând să se închidă până la 31.12.2008, România a cerut prelungirea termenului până în anul 2009. Până la data închiderii tuturor crematoriilor – atât noile instalații de sterilizare termică, conforme cu legislația Uniunii Europene, cât și cele vechi au funcționat în paralel.

Anexa nr. 9 din **HG nr. 268/2005 pentru modificarea și completarea HG nr. 128/2002 privind incinerarea deșeurilor** stabilea pentru cele 346 instalații de ardere un calendar de închidere centralizată, astfel: 52 instalații în cursul anului 2004, 70 instalații în cursul anului 2005, 114 instalații în cursul anului 2006, 52 instalații în cursul anului 2007 și 58 instalații în cursul anului 2008.

Vechile crematorii nu au mai fost autorizate pentru distrugerea deșeurilor medicale, activitatea lor fiind preluată de incineratoarele moderne, autorizate. Prin urmare activitatea celor 346 crematorii desființate este suplinită de agenți economici autorizați pentru eliminarea prin incinerare.

Sistemul sanitar a rămas descoperit în acest domeniu, **deoarece Guvernul a decis închiderea incineratoarelor, dar nu a alocat fonduri pentru crearea altora noi.**

Prin urmare, s-a deschis perspectiva pentru afacerea de sterilizare și transport a deșeurilor, colectarea și depozitarea temporară, precum și pentru livrarea de aparatură modernă, în acord cu normele europene. Conform reglementărilor în domeniul protecției mediului, instituțiile sanitare riscă amenzi de zeci de milioane de lei în cazul în care deșeurile medicale generate de acestea nu sunt arse într-un incinerator ecologic. În aceste condiții, unitățile sanitare au încheiat contracte cu operatorii privați care dețin incineratoare și sterilizatoare conforme normelor Uniunii Europene.

Activitatea celor 346 incineratoare desființate, a fost suplinită de agenții economici care dețin instalații de ardere autorizate, teritoriul României fiind împărțit în regiuni, fiecare societate adjudecându-și câte o regiune din piața deșeurilor medicale.

Programul de implementare a Directivei 2000/76/CE presupune realizarea unui sistem modern de management al deșeurilor pentru cele 346 spitale care au deținut incineratoare, infrastructură pentru colectarea separată, modernizarea instalațiilor existente, implementarea sistemului de sterilizare termică – unități fixe și mobile, estimarea bazându-se pe folosirea unor echipamente de sterilizare moderne care includ mărunțire, compactare, prelucrare "obiecte ascuțite", "organe și resturi anatomice", nefind necesară prelucrarea suplimentară înainte de depozitarea finală.

În vedere implementării obligațiilor pe care România și le-a asumat potrivit Planului de implementare a Directivei Consiliului Europei 2000/76/CE *privind incinerarea deșeurilor*, anexă la Documentul complementar de poziție al României, capitolul 22 "Mediu", prin **HG nr. 1862/2005 pentru aprobarea proiectului "Incinerarea deșeurilor periculoase și sterilizarea deșeurilor provenite din activități medicale"** a fost alocată din Fondul pentru mediu suma de 34 milioane lei, sub formă de fonduri nerambursabile, rambursabile sau mixte, pentru construirea de incineratoare și sterilizatoare.

Potrivit hotărârii de mai sus, beneficiarii acestui proiect urmau a fi maximum 8 operatori economici, persoane juridice, care și-au achitat obligațiile financiare către bugetul de stat, bugetele locale și Fondul pentru mediu, care nu sponsorizează activități cu impact negativ asupra mediului și

ale căror proiecte de achiziționare de instalații de incinerare și de sterilizare, cu dotările aferente, sunt selectate pentru a fi susținute financiar din Fondul pentru mediu.

Obiectivul proiectului a constat în achiziționarea și punerea în funcțiune a instalațiilor de incinerare a deșeurilor periculoase și a instalațiilor de sterilizare a deșeurilor generate de activități medicale.

Prin implementarea proiectului s-a urmărit realizarea capacității de incinerare și de sterilizare, a cantității de 63.000 tone, necesară eliminării deșeurilor periculoase industriale și a deșeurilor medicale, generate anual la nivelul țării și respectiv, reducerea poluării prin realizarea unor instalații de incinerare cu nivel scăzut de emisii.

Fondurile puteau fi accesate de operatori economici, întreprinderi mari și întreprinderi mici și mijlocii, persoane juridice care îndeplineau următoarele cerințe: să construiască un incinerator care să ardă la o anumită temperatură, capacitate de incinerare mai mare de 10.000 tone/an, acesta să fie bicameral (cu două arzătoare), temperatura de combustie în camera secundară să fie mai mare de 1.100 grade C, incineratoarele să fie dotate cu sisteme de recuperare a căldurii și de revalorificare a energiei, să fie dotate cu filtre și sisteme de epurare a emisiei de gaze.

În prezent, în spitalele din România sunt utilizate ca metode de neutralizare a deșeurilor medicale periculoase, decontaminarea termică urmată de mărunțire și deformare – autoclavarea pentru deșeurile infecțioase, deșeurile înțepătoare/tăietoare, deșeurile chimice și farmaceutice. Pentru deșeurile anatomo-patologice și părțile anatomice care obligatoriu trebuie incinerate, unitățile sanitare au încheiat contracte cu firmele de colectare.

Există însă și unități sanitare care nu dețin echipamente proprii pentru neutralizarea eficientă a deșeurilor medicale periculoase și care au contracte cu firme de colectare.

Sistemele de neutralizare prin autoclavare prezintă avantajul că nu poluează mediul și nu prezintă pericol pentru sănătatea personalului operator, sunt ușor de întreținut și de manevrat, nefiind nevoie de măsuri speciale pentru utilizarea și operarea sistemelor de neutralizare prin autoclavare. Această metodă de neutralizare a deșeurilor medicale presupune costuri de operare și cheltuieli mici în ceea ce privește consumabilele, iar amplasarea acestor echipamente nu presupune încăperi speciale.

Prin deținerea unei astfel de instalații sunt eliminate cheltuielile cu transportul către firmele de colectare și respectiv riscul răspândirii diverselor epidemii, acest procedeu – autoclavarea – putând fi utilizat și în instalațiile de sterilizare din cadrul secțiilor spitalelor.

Prezentăm în continuare sistemele de neutralizare a deșeurilor medicale cu care au fost dotate unitățile sanitare urmare închiderii crematoriilor din cadrul acestora:

A) În vederea implementării sistemului de sterilizare termică prin unități fixe și mobile, Ministerul Sănătății a achiziționat în anul 2005 prin Direcția Generală Farmaceutică și Aparatură Medicală, un număr de 67 sisteme de dezinfecție deșeuri medicale **tip MEDISTER 160**.

Precizăm faptul că toate unitățile sanitare care au primit în dotare aceste sisteme de dezinfecție tip MEDISTER 160, se aflau la acea dată în subordinea Ministerului Sănătății.

În prezent, din totalul celor 67 sisteme de dezinfecție **tip MEDISTER 160**, **7 instalații se regăsesc la nivelul unităților sanitare din subordinea Ministerului Sănătății** și 60 instalații se regăsesc la nivelul unităților sanitare din subordinea administrației publice locale.

Sistemul MEDISTER 160 este utilizat pentru dezinfectia deșeurilor infecțioase și a celor care conțin lichide infecțioase, deșeuri microbiologice, deșeuri de laborator, sisteme de dializă, deșeuri de la saloane, etc.

Dispozitivele sunt operate cu ajutorul unui panou tactil integrat. Fiecare ciclu de dezinfectie funcționează complet automat. Mai mult, datele ciclului sunt stocate electronic și pot fi citite cu ușurință folosind un USB sau o conexiune Ethernet.

Menționăm faptul că, aceste instalații au fost achiziționate în anul 2005 în baza **HG nr. 303/2000** privind garantarea de către Ministerul Finanțelor a unor credite externe pentru Ministerul Sănătății, în vederea asigurării resurselor financiare necesare pentru achiziționarea de aparatură medicală de înaltă performanță și implementarea programelor de dotare la nivel național.

Potrivit actului normativ de mai sus, Ministerul Finanțelor garantează în numele și în contul statului, pentru Ministerul Sănătății, credite externe în valoare totală de 280 milioane dolari SUA, precum și primele de asigurare, dobânzile, comisioanele și alte costuri aferente, în condițiile legii, în vederea asigurării resurselor financiare necesare pentru achiziționarea de aparatură medicală de înaltă performanță și implementarea programelor de dotare la nivel național”.

Astfel, din valoarea creditului extern menționat mai sus, suma de **8.017.488 \$** (67 instalații x 119.664 \$/instalație) a fost utilizată de Ministerul Sănătății pentru achiziționarea celor 67 instalații tip MEDISTER 160.

Potrivit prevederilor HG nr. 303/2000, rambursarea creditelor externe, plata primelor de asigurare, a dobânzilor, a comisioanelor și a altor costuri aferente urmau a fi asigurate de la bugetul de stat, prin bugetul anual al Ministerului Sănătății, în limita fondurilor alocate cu această destinație.

Cele 7 unități sanitare aflate în prezent în subordinea Ministerului Sănătății care dețin instalații de tip MEDISTER 160 achiziționate în baza hotărârii menționate anterior se prezintă în tabelul de mai jos:

Situație privind unitățile sanitare din subordinea Ministerului Sănătății care dețin instalații de tip MEDISTER 160

Tabelul nr.1

Nr. crt.	Denumire unitate sanitară	Nr. instalații de tip MEDISTER 160 deținute
1	Spitalul Universitar de Urgență București	1
2	Institutul Oncologic "Prof. dr. Al. Trestioreanu" București	1
3	Institutul Clinic de Urologie și Transplant Renal Cluj	1
4	Institutul Oncologic "Prof. Dr. I. Chiricuță" Cluj	1
5	Spital Clinic Județean de Urgență Timișoara	1
6	Spitalul Județean de Urgență "Sf. Pantelimon" Focșani	1
7	Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș	1

Din analiza documentelor prezentate de unitățile sanitare aflate în subordinea Ministerului Sănătății, beneficiare ale instalației de tip MEDISTER 160, s-au constatat următoarele:

- la unele unități sanitare **echipamentul nu a funcționat niciodată**. Exemplificăm în acest sens Spitalul Universitar de Urgență București, Institutul Oncologic "Prof. Dr. I. Chiricuță" Cluj și respectiv, Institutul Oncologic "Prof. dr. Al. Trestioreanu" București;

- unele unități sanitare au utilizat instalația un număr mai mic de ani comparativ cu durata de viață normală** a acestora, respectiv Spitalul Clinic Județean de Urgență Timișoara, care a utilizat instalația din anul 2005 și până în anul 2011, Spitalul Județean de Urgență "Sf. Pantelimon" Focșani, care a utilizat instalația din anul 2005 și până în anul 2009 și respectiv Institutul Clinic de Urologie și Transplant Renal Cluj, care nu a transmis echipei de audit informații referitoare la perioada utilizată, menționând faptul că instalația a funcționat până la epuizarea consumabilelor cu care a fost livrată inițial aceasta. Menționăm că durata de viață normală conform HG nr. 2139/2004 *pentru aprobarea Catalogului privind clasificarea și duratele normale de funcționare a mijloacelor fixe* în vigoare în anul 2005, era între 8 - 12 ani.

- deși echipamentul nu a fost utilizat niciodată sau a fost utilizat un număr mai mic de ani comparativ cu durata normală stabilită de prevederile legale, unitățile sanitare **au procedat la amortizarea acestuia pe durata de viață normală**, astfel că la data prezentului audit la unele entități instalația era în mod nejustificat complet amortizată. Exemplificăm în acest sens Institutul Oncologic "Prof. Dr. I. Chiricuță" Cluj, Institutul Clinic de Urologie și Transplant Renal Cluj, Institutul Oncologic "Prof. dr. Al. Trestioreanu" București.

Cauzele neutilizării instalației sau utilizării unui număr mai mic de ani decât durata de viață normală a acesteia, au fost motivate de entități astfel:

- capacitatea instalației este subdimensionată față de volumul deșeurilor generate; incapacitatea tratării cu aceste instalații a deșeurilor anatomo-patologice și a celor citotoxice și citostatice; lipsa instalației de mărunțire care să asigure modificarea formei deșeurilor medicale rezultate după tratarea acestora; lipsa spațiului necesar amenajării corespunzătoare (*Institutul Oncologic "Prof. Dr. I. Chiricuță" Cluj*);

- utilizarea instalației în vederea neutralizării necesită cheltuieli cu consumabilele, cheltuieli care nu se justifică, deșeurile fiind transmise apoi la incinerare (*Institutul Clinic de Urologie și Transplant Renal Cluj*);

- utilizarea acestui dispozitiv necesită echipamente suplimentare (cărucioare speciale pentru transportat cutiile cu material biologic, utilaj de mărunțire, materiale pentru întreținere), dar și creșterea numărului de personal specializat pentru deservirea instalației de neutralizare. Instalația de neutralizare folosește ca tehnică de bază tehnologia pe microunde, iar ca nivel de inactivare microbiologică - nivel 4, ceea ce este insuficient pentru cantitatea de deșeuri generate (*Institutul Oncologic "Prof. dr. Al. Trestioreanu" București*);

- instalația destinată neutralizării deșeurilor infecțioase prin efectul termic al microundelor, nu dispune de dispozitiv de mărunțire a deșeurilor, acestea ieșind din aparat în aceeași stare ca cea inițială, fiind doar dezinfectate (*Spitalul Universitar de Urgență București*);

- lipsa de personal, modul greoi de efectuare a sortării deșeurilor și defectarea în mod repetat a instalației (*Spitalul Clinic Județean de Urgență Timișoara*);

- defecțiuni de ordin tehnic (*Spitalul Județean de Urgență "Sf. Pantelimon" Focșani*).

Ministerul Sănătății a efectuat **cheltuieli din bugetul statului inclusiv prime de asigurare, dobânzi, comisioane și alte costuri aferente creditului extern pentru achiziția de instalații de tip MEDISTER 160 din care, unele nu au fost puse în funcțiune și nu au funcționat niciodată sau au funcționat un număr mai mic de ani comparativ cu durata de viață normală a acestora.**

Se constată astfel, lipsa de preocupare a direcțiilor de specialitate din cadrul Ministerului Sănătății, care nu au monitorizat și nu au controlat modul în care unitățile sanitare au pus în funcțiune instalațiile primite în dotare de la minister precum și cauzele nefuncționării unora dintre acestea.

În vederea **efectuării unei analize privind eficiența utilizării instalației de tratare tip MEDISTER 160**, la solicitarea echipei de audit, Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș, **singura entitate care a utilizat** instalația de tratare de tip MEDISTER 160 din dotare, a transmis situațiile privind cantitățile de deșeuri medicale tratate cu instalația proprie și costurile generate de utilizarea și întreținerea instalației în perioada 2012 – 2014.

Din analiza situațiilor transmise de către Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș a rezultat faptul că, în perioada 2012 – 2014, **cantitățile de deșeuri medicale tratate cu instalația proprie** au fost de 8.460 kg în anul 2012, 8.880 kg în anul 2013 și respectiv 8.700 kg în anul 2014.

Costurile anuale generate de utilizarea și întreținerea instalației de tip MEDISTER 160 au fost în sumă de 30.880 lei în anul 2012, în sumă de 30.950 lei în anul 2013 și respectiv în sumă de 30.975 lei în anul 2014. Rezultă că, pentru **un kg deșeu tratat cu instalația proprie**, Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș a cheltuit **3,65 lei/kg în anul 2012, 3,48 lei/kg în anul 2013 și respectiv 3,56 lei/kg în anul 2014**, așa cum rezultă din tabelul prezentat mai jos.

Situație privind cantitatea de deșeuri tratată cu instalația proprie și costurile anuale generate de utilizarea și întreținerea instalației la Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș în perioada 2012 – 2014

Tabelul nr.2

Anii	Cantitatea de deșeuri (kg) tratată cu instalația de tip MEDISTER160	Costurile anuale generate de utilizarea și întreținerea instalației (lei)	Cost deșeu tratat cu instalația proprie (lei/kg)
0	1	2	3 = 2/1
2012	8.460	30.880	3,65
2013	8.880	30.950	3,48
2014	8.700	30.975	3,56

Dacă unitățile sanitare ar fi utilizat instalațiile de tip MEDISTER 160 din dotare pentru tratarea deșeurilor care potrivit prevederilor legale sunt supuse acestui procedeu, ar fi obținut **economii** comparativ cu costurile suportate de acestea aferente contractelor încheiate cu operatorii economici.

Exemplificăm în acest sens **economiile** care s-ar fi obținut în perioada 2012 – 2014 de către unele unități sanitare menționate mai sus **care nu au folosit instalațiile tip MEDISTER 160 din dotare**, luând în considerare costul/kg deșeu obținut de către Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș în aceeași perioadă.

Astfel, potrivit datelor transmise de entități, cantitățile de deșeuri generate de acestea și respectiv prețurile operațiunii de tratare practicate de către operatorii economici în anul 2012, se prezintă în tabelul următor:

Situație privind cantitățile de deșeuri generate și tratate de operatorii economici în anul 2012

Tabelul nr.3

Unitatea sanitară	Date privind cantitatea de deșeuri generată (Kg/an)/Cod deșeu		Cantitatea totală de deșeuri (kg)	Preț unitar operatori economici (lei/kg)	Valoare serviciu operatori economici (lei)	Cost/kg deșeu în cazul utilizării instalației MEDISTER (lei/kg)	Costuri totale în cazul utilizării MEDISTE R (lei)	Economii (lei)
	Deșeuri înepătoare – tăietoare cod 18 01 01 (18 01 03*)	Deșeuri infecțioase cod 18 01 03*						
0	1	2	3=1+2	4	5=4*3	6	7=3*6	8=5-7
Institutul Oncologic "Prof. Dr. I. Chiricuță" Cluj	6.410	30.360	36.770	4,4	161.788	3,65	134.211	27.577
Institutul Clinic de Urologie și Transplant Renal Cluj	1.100	10.288	11.388	7,69	87.574	3,65	41.566	46.008
Spitalul Județean de Urgență "Sf. Pantelimon" Focșani	0	35.414	35.414	4,1	145.197	3,65	129.261	15.936
Institutul Oncologic "Prof. dr. Al. Trestioreanu" București	1.183	59.164	60.347	5,45	328.891	3,65	220.267	108.624
TOTAL	8.693	135.226	143.919	X	723.450	X	525.305	198.145

Prin aplicarea costului de 3,65 lei/kg deșeu tratat obținut de către Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș în anul 2012 urmare utilizării instalației proprii, asupra cantității de deșeuri generate pentru același an și supuse acestui procedeu de către unitățile sanitare menționate în tabel și care nu au folosit instalațiile tip MEDISTER 160 din dotare, au rezultat următoarele aspecte:

-pentru cantitatea de 36.770 kg deșeuri generată, care potrivit prevederilor legale poate fi supusă tratării, *Institutul Oncologic "Prof. Dr. I. Chiricuță" Cluj* a plătit operatorului economic un preț unitar de 4,40 lei/kg deșeu, comparativ cu un cost de 3,65 lei/kg pe care l-ar fi obținut dacă ar fi utilizat instalația proprie din dotare. Astfel, **economiile obținute ar fi fost în sumă estimată de 27.577 lei;**

-pentru cantitatea de 11.388 kg deșeuri generată, care potrivit prevederilor legale putea fi supusă tratării, *Institutul Clinic de Urologie și Transplant Renal Cluj* a plătit operatorului economic un preț unitar dublu de 7,69 lei/kg deșeu, comparativ cu un cost de 3,65 lei/kg pe care l-ar fi obținut dacă ar fi utilizat instalația proprie din dotare. Astfel, **economiile obținute ar fi fost în sumă estimată de 46.008 lei;**

-pentru cantitatea de 35.414 kg deșeuri generată, care potrivit prevederilor legale putea fi supusă tratării, *Spitalul Județean de Urgență "Sf. Pantelimon" Focșani* a plătit operatorului economic un preț unitar de 4,10 lei/kg deșeu, comparativ cu un cost de 3,65 lei/kg pe care l-ar fi obținut dacă ar fi utilizat instalația proprie din dotare. Astfel, **economiile obținute ar fi fost în sumă estimată de 15.936 lei;**

-pentru cantitatea de 60.347 kg deșeuri generată, care potrivit prevederilor legale putea fi supusă tratării, *Institutul Oncologic "Prof. dr. Al. Trestioreanu" București* a plătit un preț unitar de 5,45 lei/kg deșeu operatorului economic, comparativ cu un cost de 3,65 lei/kg pe care l-ar fi obținut

dacă ar fi utilizat instalația proprie din dotare. Astfel, **economiile obținute ar fi fost în sumă estimată de 108.624 lei.**

Rezultă că în anul 2012, cele 4 unități sanitare ar fi putut obține economii totale în sumă estimată de 198.145 lei, în condițiile în care acest serviciu ar fi fost prestat cu echipamentele de tip MEDISTER 160 aflate în dotarea acestor entități.

Potrivit datelor transmise de entități, cantitățile de deșeuri generate de acestea și respectiv prețurile operațiunii de tratare de către operatorii economici în anul 2013 se prezintă în tabelul de mai jos:

Situație privind cantitățile de deșeuri generate și tratate de operatorii economici în anul 2013

Tabelul nr.4

Unitatea sanitară	Date privind cantitatea de deșeuri generată (Kg/an)/Cod deșeu		Cantitatea totală de deșeuri (kg)	Preț unitar operatori economici (lei/kg)	Valoare serviciu operatori economici (lei)	Cost/kg deșeu utilizare instalație MEDISTER (lei/kg)	Costuri totale utilizare MEDISTER (lei)	Economii (lei)
	Deșeuri întepătoare – tăietoare cod 18 01 01 (18 01 03*)	Deșeuri infectioase cod 18 01 03*						
0	1	2	3 = 1+2	4	5 = 4*3	6	7 = 3*6	8 = 5-7
Institutul Oncologic "Prof. Dr. I Chiricuță" Cluj	6.266	42.657	48.923	4,4	215.261	3,48	170.252	45.009
Institutul Clinic de Urologie și Transplant Renal Cluj	1.035	10.662	11.697	7,69	89.950	3,48	40.706	49.244
Spitalul Județean de Urgență "Sf. Pantelimon" Focșani	1.479	28.069	29.548	4,10	121.147	3,48	102.827	18.320
Institutul Oncologic "Prof. dr. Al. Trestioreanu" București	3.555	56.297	59.852	5,10	305.245	3,48	208.285	96.960
TOTAL	12.335	137.685	150.020	X	731.603	X	522.070	209.533

Prin aplicarea costului de 3,48 lei/kg deșeu tratat obținut de către Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș urmare utilizării instalației proprii în anul 2013 asupra cantității de deșeuri generate în același an și supuse acestui procedeu de către unitățile sanitare menționate în tabel care nu au folosit instalațiile tip MEDISTER 160 din dotare, au rezultat următoarele aspecte:

-pentru cantitatea de 48.923 kg deșeuri generată, care potrivit prevederilor legale putea fi supusă tratării, *Institutul Oncologic "Prof. Dr. I. Chiricuță" Cluj* a plătit un preț unitar de 4,40 lei/kg deșeu operatorului economic, comparativ cu un cost de 3,48 lei/kg pe care l-ar fi obținut dacă ar fi utilizat instalația proprie din dotare. Astfel, **economiile obținute ar fi fost în sumă estimată de 45.009 lei;**

-pentru cantitatea de 11.697 kg deșeuri generată, care potrivit prevederilor legale putea fi supusă tratării, *Institutul Clinic de Urologie și Transplant Renal Cluj* a plătit un preț unitar de 7,69 lei/kg deșeu operatorului economic, comparativ cu un cost de 3,48 lei/kg pe care l-ar fi obținut dacă ar fi utilizat instalația proprie din dotare. Astfel, **economiile obținute ar fi fost în sumă estimată de 49.244 lei;**

-pentru cantitatea de 29.548 kg deșeuri generată, care potrivit prevederilor legale putea fi supusă tratării, *Spitalul Județean de Urgență "Sf. Pantelimon" Focșani* a plătit un preț unitar de 4,10 lei/kg deșeu operatorului economic, comparativ cu un cost de 3,48 lei/kg pe care l-ar fi obținut dacă ar fi utilizat instalația proprie din dotare. Astfel, **economiile obținute ar fi fost în sumă estimată de 18.320 lei;**

-pentru cantitatea de 59.852 kg deșeuri generată, care potrivit prevederilor legale putea fi supusă tratării, *Institutul Oncologic "Prof. dr. Al. Trestioreanu" București* a plătit un preț unitar de 5,10 lei/kg deșeu operatorului economic, comparativ cu un cost de 3,48 lei/kg pe care l-ar fi obținut dacă ar fi utilizat instalația proprie din dotare. Astfel, **economiile obținute ar fi fost în sumă estimată de 96.960 lei.**

Rezultă că în anul 2013, economiile care ar fi putut fi obținute de cele 4 unități sanitare ar fi fost în sumă estimată de 209.533 lei, în condițiile în care acest serviciu ar fi fost prestat cu echipamentele de tip MEDISTER 160 aflate în dotarea acestor entități.

Potrivit datelor transmise de entități, cantitățile de deșeuri generate de acestea și respectiv prețurile operațiunii de tratare de către operatorii economici în anul 2014 se prezintă în tabelul de mai jos:

Situație privind cantitățile de deșeuri generate și tratate de operatorii economici în anul 2014

Tabelul nr.5

Unitatea sanitară	Date privind cantitatea de deșeuri generată (Kg/an)/Cod deșeu		Cantitatea totală de deșeuri (kg)	Preț unitar operatori economici (lei/kg)	Valoare serviciu operatori economici (lei)	Cost/kg deșeu utilizare instalație MEDISTER (lei/kg)	Costuri totale utilizare MEDISTER (lei)	Economii (lei)
	Deșeuri înepătore – tăietoare (cod 18 01 01 (18 01 03*))	Deșeuri infecțioase (cod 18 01 03*)						
0	1	2	3 = 1+2	4	5 = 4*3	6	7 = 3*6	8 = 5-7
Institutul Oncologic "Prof. Dr. I. Chiricuță" Cluj	2.707	49.218	51.925	4,40	228.470	3,56	184.853	43.617
Institutul Clinic de Urologie și Transplant Renal Cluj	474	9.647	10.121	7,69	77.830	3,56	36.031	41.799
Spitalul Județean de Urgență "Sf. Pantelimon" Focșani	1.179	26.771	27.950	4,10	114.595	3,56	99.502	15.093
Institutul Oncologic "Prof. dr. Al. Trestioreanu" București	1.646	49.859	51.505	5,10	262.676	3,56	183.358	79.318
TOTAL	6.006	135.495	141.501	X	683.571	X	503.744	179.827

Prin aplicarea costului de 3,56 lei/kg deșeu tratat obținut de către Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș în anul 2014 urmare utilizării instalației proprii, asupra cantității de deșeuri generate în același an și supuse acestui procedeu de către unitățile sanitare menționate în tabel care nu au folosit instalațiile tip MEDISTER 160 din dotare, au rezultat următoarele aspecte:

-pentru cantitatea de 51.925 kg deșeuri generată, care potrivit prevederilor legale putea fi supusă tratării, *Institutul Oncologic "Prof. Dr. I. Chiricuță" Cluj* a plătit un preț unitar de 4,40 lei/kg deșeu operatorului economic, comparativ cu un cost de 3,56 lei/kg pe care l-ar fi obținut dacă ar fi utilizat instalația proprie din dotare. Astfel, **economiile obținute ar fi fost în sumă estimată de 43.617 lei;**

-pentru cantitatea de 10.121 kg deșeuri generată, care potrivit prevederilor legale putea fi supusă tratării, *Institutul Clinic de Urologie și Transplant Renal Cluj* a plătit un preț unitar de 7,69 lei/kg deșeu operatorului economic, comparativ cu un cost de 3,56 lei/kg pe care l-ar fi obținut dacă ar fi utilizat instalația proprie din dotare. Astfel, **economiile obținute ar fi fost în sumă estimată de 41.799 lei;**

-pentru cantitatea de 27.950 kg deșeuri generată, care potrivit prevederilor legale putea fi supusă tratării, *Spitalul Județean de Urgență "Sf. Pantelimon" Focșani* a plătit un preț unitar de 4,10 lei/kg deșeu operatorului economic, comparativ cu un cost de 3,56 lei/kg pe care l-ar fi obținut dacă ar fi utilizat instalația proprie din dotare. Astfel, **economiile obținute ar fi fost în sumă estimată de 15.093 lei;**

-pentru cantitatea de 51.505 kg deșeuri generată, care potrivit prevederilor legale putea fi supusă tratării, *Institutul Oncologic "Prof. dr. Al. Trestioreanu" București* a plătit un preț unitar de 5,45 lei/kg deșeu operatorului economic, comparativ cu un cost de 3,55 lei/kg pe care l-ar fi obținut dacă ar fi utilizat instalația proprie din dotare. Astfel, **economiile obținute ar fi fost în sumă estimată de 79.318 lei.**

Rezultă că în anul 2014, economiile totale care s-ar fi obținut de către cele 4 unități sanitare ar fi fost în sumă estimată de 179.827 lei, în condițiile în care acest serviciu ar fi fost prestat cu echipamentele de tip MEDISTER 160 aflate în dotarea acestor entități.

Dacă în perioada 2012 – 2014, cele 4 unități sanitare din eșantion ar fi tratat cantitățile de deșeuri care potrivit prevederilor legale puteau fi supuse acestui procedeu cu instalațiile MEDISTER 160 din dotare, ar fi obținut **economii în sumă estimată de 587.505 lei.**

B) În anul 2009, prin Proiectul PHARE 2006/018-147.03.03/4.9 "Achiziția de echipamente pentru tratarea și eliminarea finală a deșeurilor medicale periculoase, în conformitate cu legislația națională și standardele europene", Ministerul Sănătății în calitate de beneficiar a achiziționat 28 echipamente de neutralizare prin sterilizare termică cu abur sub presiune a deșeurilor periculoase rezultate din activitatea medicală, după cum urmează:

- 17 echipamente simple de neutralizare prin sterilizare și de mărunțire a deșeurilor medicale tip ISDM-1. Cantitatea procesată cu aceste echipamente este de 15-20 kg deșeuri periculoase medicale/ciclu instalație pentru sterilizare și mărunțire deșeuri medicale;

-10 echipamente duble de neutralizare prin sterilizare și de mărunțire a deșeurilor medicale tip ISDM-2. Cantitatea procesată cu aceste echipamente este de 80-100 kg deșeuri periculoase medicale/ciclu instalație pentru sterilizare și mărunțire deșeuri medicale;

-1 echipament de neutralizare prin sterilizare termică cu abur sub presiune a deșeurilor periculoase rezultate din activitatea medicală. Cantitatea procesată cu acest echipament este de 180-200 kg deșeuri periculoase medicale/ciclu instalație pentru sterilizare și mărunțire deșeuri medicale.

Precizăm faptul că, autoritatea de implementare a proiectului a fost Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile, iar autoritatea contractantă a fost Oficiul de Plăți și Contractare PHARE – Ministerul Economiei și Finanțelor.

Instalația de tip ISDM este destinată sterilizării și mărunțirii deșeurilor medicale infecțioase.

Tehnologia de sterilizare, urmată de mărunțirea deșeurilor, reduce la minimum riscurile de contaminare atât pentru personalul spitalelor cât și pentru mediul înconjurător.

Instalația este complet automatizată, asigurând un control riguros al procesului și oferind posibilitatea monitorizării și înregistrării parametrilor în timpul procesului de sterilizare. De asemenea, aceasta dispune de patru programe automate, ce pot fi selectate în funcție de natura materialului de sterilizat.

Valoarea totală a celor 17 instalații de tip ISDM-1, potrivit contractului de furnizare a fost de **667.726 euro fără TVA, respectiv 39.278 euro/instalație.**

Din numărul total de 17 instalații de tip ISDM-1 livrate unităților sanitare, **16 instalații se regăsesc la unitățile sanitare din subordinea administrației publice locale și respectiv o instalație se află la Spitalul Județean de Urgență "Sf. Pantelimon" Focșani, unitate în subordinea Ministerului Sănătății.**

Valoarea totală a celor 10 instalații de tip ISDM-2, potrivit contractului de furnizare a fost de **977.630 euro, valoare fără TVA respectiv 97.763 euro/instalație.**

Din numărul total de 10 instalații de tip ISDM-2 livrate unităților sanitare, **9 instalații se regăsesc la unitățile sanitare din subordinea administrației publice locale și respectiv o instalație se află la Spitalul Clinic Județean de Urgență "Sf. Spiridon" Iași, unitate în subordinea Ministerului Sănătății.**

Potrivit contractului de furnizare, **echipamentul de neutralizare prin sterilizare termică cu abur sub presiune a deșeurilor periculoase rezultate din activitatea medicală, având capacitatea de procesare 180 – 200 kg deșeuri periculoase medicale/ciclu în sumă de 184.542,13 euro fără TVA, a fost livrat Spitalului Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș, unitate în subordinea Ministerului Sănătății.**

Pentru efectuarea unei **analize privind eficiența tratării deșeurilor generate cu instalațiile proprii comparativ cu costurile serviciilor de acest tip a operatorilor economici**, echipa de audit a solicitat unităților sanitare care au în dotare instalații de tip ISDM, transmiterea situațiilor privind cantitățile de deșeuri tratate cu instalațiile proprii și respectiv cu terții, precum și costurile aferente în perioada 2012 – 2014.

Situația privind cantitățile de deșeuri tratate cu instalațiile proprii și respectiv cu terții, precum și costurile aferente în **anul 2012**, se prezintă în tabelul de mai jos:

Tabelul nr.6

Unitatea sanitară	Cantitatea de deșeuri medicale generată (kg/an)	Cantitatea de deșeuri medicale neutralizată (kg/an) cu instalația proprie	Cantitatea de deșeuri medicale (kg/an) tratată de terți	Costurile totale de utilizare și întreținere a instalației (lei)	Costuri /kg deșeu tratat cu instalație proprie (lei/kg)	Valoare serviciu de tratare realizat de terți (lei)	Preț unitar/kg deșeu tratat cu terții (lei/kg)	Costuri suplimentare dacă nu s-ar fi utilizat instalația proprie (lei)	Economii (lei)
0	1	2	3	4	5=4/2	6	7=6/3	8=2*7	9=8-4
Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș	265.316	135.960	129.356	172.868	1,27	386.566	2,99	406.520	233.652
Spitalul Județean de Urgență "Sf. Pantelimon" Focșani"	85.645	50.231	35.414	112.634	2,24	129.153	3,65	183.343	70.709
Spitalul Clinic Județean de Urgență "Sf. Spiridon" Iași	115.595	109.122	6.473	189.061	1,73	33.712	5,21	568.526	379.465
TOTAL	466.556	295.313	171.243	474.563	X	549.431	X	1.158.389	683.826

Din tabelul prezentat anterior, rezultă că în anul 2012, **costurile tratării deșeurilor cu instalațiile proprii din dotare au fost mai mici decât costurile aferente tratării de către operatorii economici** cu 1,72 lei/kg în cazul Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș, cu 1,41 lei/kg în cazul Spitalului Județean de Urgență "Sf. Pantelimon" Focșani și respectiv cu 3,48 lei/kg în cazul Spitalului Clinic Județean de Urgență "Sf. Spiridon" Iași.

Astfel, **dacă unitățile sanitare nu ar fi beneficiat de instalații de tratare a deșeurilor, costurile suplimentare aferente tratării de către operatorii economici a cantității de 295.313 kg ar fi fost în sumă totală de 1.158.389 lei**, din care 406.520 lei (135.960 kg*2,99 lei/kg) în cazul Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș, 183.343 lei (50.231 kg*3,65 lei/kg) în cazul Spitalului Județean de Urgență "Sf. Pantelimon" Focșani și respectiv de 568.526 lei (109.122 kg*5,21 lei/kg) în cazul Spitalului Clinic Județean de Urgență "Sf. Spiridon" Iași.

Avantajul din punct de vedere financiar al dotării unităților sanitare cu instalații de neutralizare a deșeurilor medicale constă în diminuarea costurilor tratării și obținerea de economii. Astfel, **economiile obținute în anul 2012 de către cele 3 unități sanitare care au tratat cantitatea de 295.313 kg deșeuri generate cu instalații proprii, au fost în sumă estimată de 683.826 lei** (1.158.389 lei - 474.563 lei).

Pentru **anul 2013**, situația privind cantitățile de deșeuri tratate cu instalațiile proprii și respectiv cu terții, precum și costurile aferente, transmise echipei de audit de către unitățile sanitare se prezintă în tabelul de mai jos:

Situație privind cantitățile de deșeuri tratate cu instalațiile proprii și respectiv cu terții, precum și costurile aferente în anul 2013

Tabelul nr. 7

Unitatea sanitară	Cantitatea de deșeuri medicale generată (kg/an)	Cantitatea de deșeuri medicale neutralizată (kg/an) cu instalația proprie	Cantitatea de deșeuri medicale (kg/an) tratată de terți	Costurile anuale cu utilizarea și întreținerea instalației de neutralizare (lei)	Costuri / kg deșeu tratat cu instalație proprie (lei/kg)	Valoare serviciu de tratare realizat de terți (lei)	Preț unitar/kg deșeu tratat cu terții (lei/kg)	Costuri suplimentare dacă nu s-ar fi utilizat instalația proprie (lei)	Economii (lei)
0	1	2	3	4	5=4/2	6	7=6/3	8=2*7	9=8-4
Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș	202.605	92.129	110.376	151.335	1,64	329.846	2,99	275.466	124.131
Spitalul Județean de Urgență "Sf. Pantelimon" Focșani	61.416	33.347	28.069	107.979	3,24	136.723	4,87	162.400	54.421
Spitalul Clinic Județean de Urgență "Sf. Spiridon" Iași	108.598	105.515	3.083	181.855	1,72	16.057	5,21	549.733	367.878
TOTAL	372.619	230.991	141.528	441.169	X	482.626	X	987.599	546.430

Potrivit datelor din tabel, rezultă că în anul 2013 **costurile tratării deșeurilor cu instalațiile proprii comparativ cu costurile tratării acestora de către operatorii economici** au fost mai mici cu 1,35 lei/kg în cazul Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș, cu 1,63 lei/kg în cazul Spitalului Județean de Urgență "Sf. Pantelimon" Focșani și respectiv cu 3,49 lei/kg în cazul Spitalului Clinic Județean de Urgență "Sf. Spiridon" Iași.

Costurile suplimentare aferente tratării de către operatorii economici a cantității de 230.991 kg deșeuri în condițiile inexistenței instalațiilor proprii de tratare ar fi fost în sumă totală de 987.599 lei, din care 275.466 lei (92.129 kg*2,99 lei/kg) în cazul Spitalul Clinic Județean

de Urgență Târgu Mureș, 162.400 lei (33.347 kg*4,87 lei/kg) în cazul Spitalului Județean de Urgență "Sf. Pantelimon" Focșani și respectiv de 549.733 lei (105.515 kg*5,21 lei/kg) în cazul Spitalului Clinic Județean de Urgență "Sf. Spiridon" Iași.

Rezultă că în anul 2013, cele 3 unități sanitare au obținut economii în sumă estimată de 546.430 lei (987.599 lei - 441.169 lei) urmare tratării celor 230.991 kg deșeuri generate cu instalațiile proprii din dotare.

Situația privind cantitățile de deșeuri tratate cu instalațiile proprii și respectiv cu terții, precum și costurile aferente în **anul 2014**, transmise echipei de audit de către cele 3 unități sanitare analizate, se prezintă în tabelul de mai jos:

Tabelul nr. 8

Unitatea sanitară	Cantitatea de deșeuri medicale generată (kg/an)	Cantitatea de deșeuri medicale neutralizată (kg/an) cu instalația proprie	Cantitatea de deșeuri medicale (kg/an) tratată de terți	Costurile anuale cu utilizarea și întreținerea instalației de neutralizare (lei)	Costuri /kg deșeu tratat cu instalație proprie (lei/kg)	Valoare serviciu de tratare realizat de terți (lei)	Preț unitar/kg deșeu tratat cu terții (lei/kg)	Costuri suplimentare dacă nu s-ar fi utilizat instalația proprie (lei)	Economii (lei)
0	1	2	3	4	5=4/2	6	7=6/3	8=2*7	9=8-4
Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș	147.993	84.500	62.493	84.466	1,00	186.754	2,99	252.655	168.189
Spitalul Județean de Urgență "Sf. Pantelimon" Focșani	57.750	30.979	26.771	90.307	2,92	131.706	4,92	152.417	62.110
Spitalul Clinic Județean de Urgență "Sf. Spiridon" Iași	117.648	109.297	8.350	167.830	1,54	43.488	5,21	569.437	401.607
TOTAL	323.391	224.776	97.614	342.603	X	361.948	X	974.509	631.906

Potrivit datelor prezentate în tabel, în anul 2014 **costurile tratării deșeurilor cu instalațiile proprii comparativ cu costurile tratării acestora de către operatorii economici au fost mai mici** cu 1,99 lei/kg în cazul Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș, cu 2 lei/kg în cazul Spitalului Județean de Urgență "Sf. Pantelimon" Focșani și respectiv cu 3,67 lei/kg în cazul Spitalului Clinic Județean de Urgență "Sf. Spiridon" Iași.

Costurile suplimentare aferente tratării celor 224.776 kg deșeuri de către operatorii economici în condițiile inexistenței instalațiilor proprii de tratare ar fi fost în sumă totală de 974.509 lei, din care 252.655 lei (84.500 kg*2,99 lei/kg) în cazul Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș, 152.417 lei (30.979 kg*4,92 lei/kg) în cazul Spitalului Județean de Urgență "Sf. Pantelimon" Focșani și respectiv de 569.437 lei (109.297 kg*5,21 lei/kg) în cazul Spitalului Clinic Județean de Urgență "Sf. Spiridon" Iași.

Rezultă că economiile obținute în anul 2014 de către cele 3 unități sanitare care au efectuat tratarea celor 224.776 kg deșeuri generate cu instalațiile proprii au fost de 631.906 lei (974.509 lei – 342.603 lei).

Menționăm faptul că, economiile realizate în perioada 2012 – 2014 **doar de 3 unități sanitare care dețin o instalație proprie de tratare a deșeurilor de tip ISDM comparativ cu costurile care ar fi fost suportate în situația tratării deșeurilor de către operatorii economici au fost în sumă estimată de 1.862.162 lei.**

C) În anul 2009 în cadrul proiectului "Reforma Sistemului Sanitar faza a II a" Componenta 1 "Asistență medicală maternă și neonatală", derulat de Unitatea de Implementare Programe UMP APL2 din cadrul Ministerului Sănătății a fost demarată procedura de achiziție ICB 9 "Achiziția de echipamente pentru asistența medicală a mamei și copilului" pentru 9 sterilizatoare tip NEWSTER 10.

Sistemul NEWSTER10 reprezintă un echipament proiectat pentru tratarea deșeurilor sanitare solide cu potențial infecțios pentru a obține sterilizarea, modificarea fizică, deshidratarea, reducerea volumului și a greutateii acestora.

Mașina și componentele acesteia trebuie utilizate numai la tratarea deșeurilor sanitare solide, care conțin lichide contaminate potențial de microorganisme patogene provenite din spitale, laboratoare, centre de cercetare medicală, centre de dializă și saloane de boli contagioase.

Procesul de sterilizare constă în tratamentul termic prin distrugerea proteinelor în mediul umed, cu temperatura maximă de peste 150 grade la sfârșitul ciclului. Durata unui ciclu este de 30 minute, iar capacitatea de procesare de 30 – 40 kg/h de deșeuri cu 10% umiditate.

Valoarea totală a achiziției a fost în sumă de **894.955 Euro** din care suma de **662.267 Euro** a fost asigurată dintr-un împrumut de la Banca Mondială, iar suma de **232.688 Euro** din sume alocate de la bugetul de stat. Rezultă că prețul unitar a unui sistem de neutralizare NEWSTER10 a fost de **99.439 euro**.

Din numărul total de 9 sisteme de neutralizare NEWSTER10 achiziționate în anul 2011, un număr de 6 instalații se regăsesc în prezent la unitățile sanitare din subordinea Ministerului Sănătății, iar un număr de 3 instalații se regăsesc la unitățile sanitare din subordinea administrației publice locale.

Unitățile sanitare din subordinea Ministerului Sănătății beneficiare de sisteme de neutralizare NEWSTER10 se prezintă în tabelul de mai jos:

Tabelul nr. 9

Nr. crt	Denumirea unității sanitare din subordinea Ministerului Sănătății	Nr. instalații
0	1	2
1	Institutul pentru Ocrotirea Mamei și Copilului "Prof. dr. A. Rădulescu" București	2
2	Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii "M.S. Curie" București	1
3	Spitalul Clinic Județean de Urgență Cluj	1
4	Sitalul Clinic Județean de Urgență Tg. Mureș	1
5	Spitalul Clinic Județean de Urgență Timișoara – Maternitatea Bega	1

Din explicațiile transmise echipei de audit de către unitățile sanitare de mai sus, care au primit în anul 2011 instalații NEWSTER10, au rezultat următoarele:

-*Spitalul Clinic Județean de Urgență Cluj* a procedat la **punerea în funcțiune a instalației abia în data de 3 martie 2015 (deși achiziția s-a efectuat în anul 2011), după obținerea autorizației de mediu**, primele demersuri în vederea obținerii autorizației de mediu efectuându-se după 3 ani, respectiv începând cu luna martie 2014. De asemenea, din explicațiile transmise, în perioada 2011 – 2015, instalația nu a funcționat nu numai datorită inexistenței autorizației de mediu, ci și a lipsei de personal specializat. Precizăm faptul că, **deși instalația nu a fost utilizată de la data punerii în funcțiune, respectiv aprilie 2011 până în data de 3 martie 2015, entitatea a procedat la amortizarea acesteia din aprilie 2011 – data auditului;**

-*Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „M. S. Curie” București* deși a deținut autorizație de mediu, **a pus în funcțiune instalația abia în anul 2014, respectiv după 3 ani, întrucât nu a dispus de personal specializat;**

-*Institutul de Ocrotire a Mamei și Copilului "Prof. dr. A. Rusescu" București (I.O.M.C.)* a pus în funcțiune cele două instalații în luna februarie 2011. **Instalațiile au funcționat 3 luni până în aprilie 2011 când, în urma unui control al Gărzii de Mediu, acestea au fost închise** întrucât nu îndeplineau condițiile impuse de legislația de protecție a mediului și anume acordul de mediu pentru instalarea acestor sisteme de neutralizare. De asemenea, unul din factorii determinanți ai închiderii instalațiilor a fost și lipsa stației de epurare care să asigure calitatea apelor uzate în canalizarea orășenească în parametrii impuși de **OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului**. Astfel, pentru obținerea autorizației de mediu este necesară montarea și punerea în funcțiune a instalației pentru epurarea apelor uzate, investiție care se ridică la o valoare estimată de 500.000 euro, fonduri pe care institutul, în mai multe rânduri, le-a solicitat Ministerului Sănătății prin adrese și note de fundamentare, însă nu le-a primit. Menționăm faptul că, **deși instalația nu a funcționat decât 3 luni, entitatea a procedat la amortizarea completă a acesteia**, contrar prevederilor **OMEF nr. 3.471/2008 pentru aprobarea Normelor metodologice privind reevaluarea și amortizarea activelor fixe corporale aflate în patrimoniul instituțiilor publice**.

-*Spitalul Clinic Județean de Urgență Timișoara* **nu a solicitat autorizație de mediu deoarece instalația este defectă din anul 2011, imediat după primirea acesteia**. De asemenea, în explicațiile primite de la entitate a fost menționat și faptul că s-au întreprins demersuri în vederea reparării acesteia, solicitându-se firmei care a furnizat instalația o ofertă de preț pentru contract de service;

-*Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș* a pus în funcțiune instalația tip NEWSTER10 în martie 2011, însă aceasta **nu a funcționat datorită lipsei de personal**. **Deși instalația nu a funcționat, entitatea a procedat la amortizarea acesteia**.

D) În anul 2013, în cadrul obiectivului de investiții "*Refuncționalizare imobil Spital Clinic de Urgență cu 300 paturi Iași pentru amenajare Institutul Regional de Oncologie 300 paturi Iași*", Institutul Regional de Oncologie Iași a fost dotat cu **o instalație de neutralizare de tip NEWSTER NW10**.

Instalația NEWSTER NW10 a fost achiziționată în data de 18.10.2013 de Direcția de Sănătate Publică Iași, având o valoare de achiziție de **627.316 lei**.

În baza prevederilor **HG nr. 841/1995** completată și modificată cu **HG nr. 966/1998 privind procedura de transmitere fără plată și de valorificare a bunurilor aparținând instituțiilor publice**, instalația a fost transferată cu titlu gratuit de către Direcția de Sănătate Publică Iași, Institutului Regional de Oncologie Iași.

Menționăm faptul că instalația a fost pusă în funcțiune de către Institutul Regional de Oncologie Iași imediat după primire, respectiv în data de 18.10.2013, potrivit Procesului verbal de instalare și punere în funcțiune nr. 11883/18.10.2013.

În vederea efectuării unei **analize privind economiile pe care le-ar fi obținut unitățile sanitare care au în dotare instalații de neutralizare a deșeurilor medicale, dar care nu le-au folosit** urmare celor descrise mai sus, echipa de audit a solicitat Institutului Regional de Oncologie Iași transmiterea situațiilor privind cantitățile de deșeuri tratate cu instalațiile proprii și costurile aferente acestei tratări.

Întrucât Institutul Regional de Oncologie Iași deține instalația NEWSTER 10 din anul 2013, situațiile solicitate au fost transmise de către acesta pentru perioada 2013 – 2014.

Astfel, în anul 2013 Institutul Regional de Oncologie Iași a tratat cantitatea de 5.869 kg deșeuri medicale cu instalația proprie pentru care costurile tratării au fost de 3.310 lei, adică 0,56 lei/kg deșeu tratat.

În vederea calculării economiilor care s-ar fi putut obține dacă deșeurile medicale generate ar fi fost tratate cu instalațiile proprii din dotare, echipa de auditori a solicitat transmiterea de către Spitalul Clinic Județean de Urgență Cluj și respectiv Institutul de Ocrotire a Mamei și Copilului "Prof. dr. A. Rusescu" București (I.O.M.C.), entități beneficiare ale unei asemenea instalații dar care nu le-au utilizat, a situațiilor privind cantitățile de deșeuri generate și tratate cu terții inclusiv a costurilor aferente acestei tratări.

În baza situațiilor primite, echipa de audit a procedat la aplicarea costului de 0,56 lei/kg deșeu tratat obținut de către Institutul Regional de Oncologie Iași asupra cantității de deșeuri tratate cu operatorii economici de către cele 2 entități, potrivit tabelului următor:

Situație privind cantitatea de deșeuri tratată de operatorii economici, prețul unitar și costurile anuale cu utilizarea și întreținerea instalației de neutralizare în anul 2013

Tabelul nr. 10

Unitatea sanitară	Date privind cantitatea de deșeuri generată (Kg/an)/Cod deșeu		Cantitatea totală de deșeuri (kg)	Preț unitar operatori economici (lei/kg)	Valoare serviciu operatori economici (lei)	Cost/kg deșeu tratat cu instalația NEWSTER (lei/kg)	Costurile anuale cu utilizarea și întreținerea instalației de neutralizare (lei)	Economii (lei)
	Deșeuri înepătoare – tăietoare cod 18 01 01 (18 01 03*)	Deșeuri infecțioase cod 18 01 03*						
0	1	2	3 = 1+2	4	5 = 4*3	6	7 = 3*6	8 = 5-7
Spitalul Clinic Județean de Urgență Cluj	18.883	85.538	104.421	7,29	761.229	0,56	58.476	702.753
I.O.M.C.	0	6.295	6.295	5,00	31.475	0,56	3.525	27.950
TOTAL	18.883	91.833	110.716	X	792.704	X	62.001	730.703

Din tabel rezultă că în anul 2013, Spitalul Clinic Județean de Urgență Cluj a tratat o cantitate de 104.421 kg deșeuri medicale cu operatorii economici pentru care costurile tratării au fost de 761.229 lei, adică 7,29 lei/kg deșeu tratat, iar I.O.M.C. a tratat o cantitate de 6.295 kg, costurile tratării fiind de 31.475 lei, adică 5 lei/kg deșeu tratat.

Dacă aceleași cantități ar fi fost tratate cu instalațiile proprii din dotare, luând în considerare costul de 0,56 lei/kg deșeu obținut de către Institutul Regional de Oncologie Iași, costurile tratării ar fi fost de 58.476 lei în cazul Spitalului Clinic Județean de Urgență Cluj și respectiv de 3.525 lei în cazul I.O.M.C.

Economiile totale în sumă estimată de 730.703 lei care s-ar fi putut obține în anul 2013 urmare tratării deșeurilor medicale cu instalațiile proprii din dotare ar fi fost de 702.753 lei în cazul Spitalului Clinic Județean de Urgență Cluj și respectiv de 27.950 lei în cazul I.O.M.C.

În anul 2014, Institutul Regional de Oncologie Iași a tratat cantitatea de 45.450 kg deșeuri medicale cu instalația proprie pentru care costurile tratării au fost de 58.089 lei, adică 1,28 lei/kg deșeu tratat.

În baza situațiilor privind cantitățile de deșeuri generate și tratate cu terții, inclusiv a costurilor aferente acestei tratări, primite de la Spitalul Clinic Județean de Urgență Cluj și respectiv Institutul de Ocrotire a Mamei și Copilului "Prof. dr. A. Rusescu" București (I.O.M.C.), entități beneficiare ale unei asemenea instalații dar care nu le-au utilizat, echipa de audit a procedat la aplicarea costului de 1,28 lei/kg deșeu tratat asupra cantității de deșeuri tratate de către operatorii economici în anul 2014, potrivit tabelului următor:

Situație privind cantitatea de deșeuri tratată de operatorii economici, prețul unitar și costurile anuale cu utilizarea și întreținerea instalației de neutralizare în anul 2014

Tabelul nr. 11

Unitatea sanitară	Date privind cantitatea de deșeuri generată (Kg/an)/Cod deșeu		Cantitatea totală de deșeuri (kg)	Preț unitar operatori economici (lei/kg)	Valoare serviciu operatori economici (lei)	Cost/kg deșeu tratat cu instalația proprie (lei/kg)	Costurile anuale cu utilizarea și întreținerea instalației de neutralizare (lei)	Economii (lei)
	Deșeuri întepătoare – tăietoare cod 18 01 01 (18 01 03*)	Deșeuri infecțioase 18 01 03*)						
0	1	2	3 = 1+2	4	5 = 4*3	6	7 = 3*6	8 = 5-7
Spitalul Clinic Județean de Urgență Cluj	11.230	104.530	115.760	5,76	666.778	1,28	148.173	518.605
I.O.M.C.	0	6.299	6.299	4,00	25.196	1,28	8.063	17.133
TOTAL	11.230	110.829	122.059	X	691.974	X	156.236	535.738

Din tabelul prezentat mai sus rezultă că în anul 2014, Spitalul Clinic Județean de Urgență Cluj a tratat o cantitate de 115.760 kg deșeuri medicale cu operatorii economici pentru care costurile tratării au fost de 666.778 lei, adică 5,76 lei/kg deșeu tratat, iar I.O.M.C. o cantitate de 6.299 kg, costurile tratării fiind de 25.196 lei, adică 4 lei/kg.

Dacă aceleași cantități ar fi fost tratate cu instalațiile proprii din dotare luând în considerare costul de 1,28 lei/kg deșeu obținut de către Institutul Regional de Oncologie Iași în anul 2014, costurile tratării ar fi fost de 148.173 lei în cazul Spitalului Clinic Județean de Urgență Cluj și respectiv de 8.063 lei în cazul I.O.M.C.

Economiile totale în sumă estimată de 535.738 lei **care s-ar fi putut obține în anul 2014 urmare tratării deșeurilor medicale cu instalațiile proprii din dotare** ar fi fost de 518.605 lei în cazul Spitalului Clinic Județean de Urgență Cluj și respectiv de 17.133 lei în cazul I.O.M.C.

Rezultă că în perioada 2013 – 2014, **economiile totale care s-ar fi obținut de cele 2 unități sanitare din eșantion ar fi fost în valoare estimată de 1.266.441 lei**, în condițiile în care acest serviciu ar fi fost prestat cu instalațiile de neutralizare NEWSTER10 aflate în dotarea acestor entități.

Referitor la accesarea de către Ministerul Sănătății a fondurilor europene pentru dotarea spitalelor cu instalații de neutralizare a deșeurilor rezultate din activități medicale, în perioada 2012-2014:

În anul 2012, Ministerul Sănătății a depus la Ministerul Mediului solicitarea de includere în categoria beneficiarilor eligibili ai Programului Operațional Sectorial de Mediu 2007 – 2013 pentru Axa Prioritară 2 „Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric”.

La finele anului 2012, Ministerul Sănătății a fost înștiințat de aprobarea Comisiei Europene privind includerea acestuia în categoria aplicanților eligibili, alocând pentru proiect (incluzând un număr de 300 de spitale din subordinea ministerului și respectiv din subordinea autorităților publice locale) suma de **50.000.000 Euro**. În data de 23.01.2013 a avut loc la Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice o întâlnire cu reprezentanții Comisiei Europene/DG Regio privitor la proiectele pe care România urmează a le finanța în perioada următoare prin intermediul Programul Operațional Sectorial Mediu. Cu această ocazie, Ministerul Sănătății a prezentat un material referitor la proiectul “Neutralizarea deșeurilor medicale periculoase rezultate din activitatea spitalicească”.

Referitor la proiectul Ministerului Sănătății, reprezentanții Comisiei Europene au recomandat efectuarea demersurilor pentru desemnarea consultantului pentru întocmirea cererii de finanțare, stabilirea unei liste cu spitalele care vor fi dotate cu instalațiile de neutralizare a deșeurilor medicale periculoase achiziționate prin acest proiect, elaborarea unui calendar de implementare realist, precum și realizarea unor parteneriate inclusiv cu spitalele care nu se află în subordinea Ministerului Sănătății, pentru implementarea acestui proiect.

În urma consultării unui număr de peste 230 spitale, un număr de 170 și-au exprimat dorința de a fi dotate cu astfel de echipamente, asumându-și costurile de operare aferente. Din numărul total de 170 de unități sanitare, **Ministerul Sănătății a selectat 88 spitale pentru dotarea în prima fază.**

Astfel, în luna decembrie 2013, Ministerul Sănătății a depus la Autoritatea de Management POS Mediu cererea de finanțare pentru proiectul cu titlul: "*Neutralizarea deșeurilor medicale periculoase rezultate din activitatea spitalicească*", finanțat prin Programul Operațional Sectorial Mediu 2007-2013, din Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR) și bugetul de stat, titlul 56 – "*Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN) postaderare*".

Cererea de finanțare și Studiul de fezabilitate, documente rezultate din serviciile de consultanță, conform contractului nr. 37/26.06.2013 în valoare de 80.600 lei, au fost plătite de către Ministerul Sănătății din bugetul de stat.

Acest proiect este o continuare a proiectului **PHARE 2006/018-147.03.03/4.8/4.9 Îmbunătățirea managementului intern al deșeurilor periculoase generate de instituțiile de sănătate în conformitate cu standardele europene** inițiat de Ministerul Sănătății în anul 2008 și derulat pe parcursul anului 2009, menționat la punctul B) de mai sus.

Elaborarea Cererii de finanțare a avut în vedere exigențele și regulamentele UE în domeniu, necesitatea reală a unităților sanitare din România, costurile reale ale proiectului, beneficiile și dezavantajele implementării acestui proiect.

Obiectivul acestui proiect strategic era dotarea spitalelor cu instalații de neutralizare pentru deșeurile medicale și impunerea ca soluție de eliminare a deșeurilor periculoase din spitale, metoda de neutralizare prin procedee acceptate la nivelul Uniunii Europene, cu impact minim asupra mediului: autoclavare și mărunțire (inclusiv neutralizare fluide rezultate din proces), respectiv compactare a deșeurilor rezultate.

Din cele 88 unități sanitare beneficiare în proiectul "*Neutralizarea deșeurilor medicale periculoase rezultate din activitatea spitalicească*" un număr de **9 unități sanitare se află în subordinea Ministerului Sănătății** și anume:

1. Institutul Național de Endocrinologie "C.I.Parhon", București
2. Institutul de Pneumoftiziologie "Marius Nasta", București
3. Institutul Clinic Fundeni București
4. Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Săpoca, jud.Buzău
5. Spitalul Clinic Județean de Urgență Craiova, jud. Dolj
6. Institutul de Boli Cardiovasculare "Prof. dr. G.I.M.Georgescu" Iași
7. Spitalul de Recuperare Borșa, jud. Maramureș
8. Institutul de Boli Cardiovasculare Timișoara
9. Spitalul Județean de Urgență "Sf. Pantelimon" Focșani, jud. Vrancea.

Valoarea totală a proiectului era în sumă totală de **21.023.767 euro** (aprox. 94.230.626 lei) din care **17.331.994 euro** (aprox. 77.683.730 lei) reprezenta finanțare din fonduri europene asigurată prin programul operațional POSMEDIU, iar **3.691.773 euro** (aprox. 16.546.896 lei)

reprezenta finanțare asigurată de Ministerul Sănătății (cofinanțare). Menționăm faptul că valoarea în lei a fost calculată la cursul BNR de 4,4821 lei/euro valabil la data de 31.12.2014.

Strategia de gestionare a deșeurilor medicale era și este un document indispensabil continuării analizei documentației proiectului de către Autoritatea de Management POSMEDIU.

Referitor la Proiectul anterior menționat, prin adresa nr. 1/477/03.03.2014, Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice – Agenția Națională pentru Protecția Mediului a transmis Ministerului Sănătății că: **„în conformitate cu prevederile Legii nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor, Ministerul Sănătății are ca atribuție elaborarea strategiei și programului de gestionare a deșeurilor rezultate din activitatea medicală, documente care până în prezent nu avem cunoștință să fi fost avizate de autoritățile de mediu”**.

De asemenea, prin adresa nr. 120358/CDT/03.07.2014 Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice – Direcția Generală Deșuri, Situri Contaminate și Substanțe Periculoase a menționat la final că **...”lipsa unei strategii și a unui program național de gestionare a deșeurilor medicale....considerăm inoportună derularea procesului de promovare a acestui proiect de act normativ”**.

Totodată, cu adresa nr. 126042/CG/06.11.2014, Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice – Direcția Generală AM POS Mediu a comunicat Ministerului Sănătății că **”a întrerupt procesul de evaluare a aplicației de finanțare până la clarificarea aspectelor menționate anterior”**.

Prin adresele nr. 42253/10.11.2014 și nr. 25265/17.04.2015 au fost solicitate direcției de specialitate din cadrul Ministerului Sănătății, de către managerul de proiect din cadrul Unității de Implementare și Coordonare Programe de la nivelul ministerului, Strategia și Planul național de gestionare a deșeurilor medicale, dar acestea nu au fost finalizate nici până la data prezentului audit.

Prin urmare, Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice – Direcția Generală Programe Infrastructură Mare – Autoritatea de Management POS Mediu a comunicat Ministerului Sănătății prin adresa nr. 8272/CG/24.06.2015 că **”în cadrul Programului Infrastructură Mare 2014 – 2020, activitatea privind neutralizarea deșeurilor medicale periculoase nu este o activitate eligibilă”**, așadar depunerea cererii de finanțare nu a mai fost posibilă pentru următorul exercițiu bugetar.

Astfel, neluarea măsurilor de către Ministerul Sănătății privind elaborarea și aprobarea Strategiei naționale de gestionare a deșeurilor medicale a condus la pierderea finanțării din fonduri europene, respectiv a sumei de 17.331.994 euro (aprox. 77.683.730 lei), sumă cu care s-ar fi putut achiziționa de exemplu, aproximativ 174 sisteme de neutralizare NEWSTER10, luând în considerare prețul unitar de 99.439 euro/instalație, preț cu care au fost achiziționate cele 9 sisteme în anul 2009 prin proiectul ”Reforma Sistemului Sanitar faza a II a analizat la punctul C) de mai sus.

În concluzie, neelaborarea și neaprobarea Strategiei și a Planului național de gestionare a deșeurilor medicale a condus la:

- pierderea finanțării din fonduri europene de 17.331.994 euro (aprox. 77.683.730 lei), sumă cu care s-ar fi putut achiziționa de exemplu, aproximativ 174 sisteme de neutralizare NEWSTER10, luând în considerare prețul unitar de 99.439 euro/instalație, preț cu care au fost achiziționate cele 9 sisteme în anul 2009 prin proiectul ”Reforma Sistemului Sanitar faza a II a;
- efectuarea de plăți neeconomice din bugetul de stat în valoare de 80.600 lei reprezentând servicii de consultanță și studii de fezabilitate aferente proiectului ”Neutralizarea deșeurilor medicale periculoase rezultate din activitatea spitalicească”, pentru care Ministerul Sănătății nu mai este eligibil.

De asemenea, Ministerul Sănătății a efectuat cheltuieli din bugetul statului, inclusiv prime de asigurare, dobânzi, comisioane și alte costuri aferente creditului extern pentru achiziția de instalații de tip MEDISTER 160, din care unele nu au fost puse în funcțiune și nu au funcționat niciodată sau au funcționat un număr mai mic de ani comparativ cu durata de viață normală a acestora.

*Menționăm faptul că, dacă unitățile sanitare ar fi tratat cantitățile de deșeuri, care potrivit prevederilor legale pot fi supuse acestui procedeu, cu instalațiile de tip MEDISTER 160 și respectiv instalațiile de tip NEWSTER10 din dotare, ar fi obținut în perioada 2012 – 2014 economii în sumă estimată de 1.853.946 lei (aprox. 413.633 euro), cu care s-ar fi putut achiziționa un **număr de 4 instalații de neutralizare tip NEWSTER10**, luând în considerare cursul de 4,4821 lei/euro valabil la data de 31.12.2014 și prețul unitar de 99.439 euro al unei asemenea instalații.*

Economiile realizate în perioada 2012 – 2014 doar de 3 unități sanitare care dețin o instalație proprie de tratare a deșeurilor de tip ISDM comparativ cu costurile care ar fi fost suportate în situația tratării deșeurilor de către operatorii economici au fost în sumă estimată de 1.862.162 lei.

Se constată totodată, neefectuarea monitorizării de către direcțiile de specialitate din cadrul Ministerului Sănătății, a modului de utilizare și funcționare a instalațiilor primite în dotare de la acesta de către unitățile sanitare, neidentificarea cauzelor nefuncționării unora dintre instalații și necunoașterea numărului total de instalații de tratare a deșeurilor medicale pe tipuri de instalații, urmare neprezentării situațiilor solicitate de către echipa de audit în timpul misiunii de audit.

4. Entitățile din subordinea Ministerului Sănătății cu atribuții în domeniu au respectat prevederile legale referitoare la instruirea personalului în activitatea de gestionare a deșeurilor medicale?

În vederea unei bune gestionări a deșeurilor medicale se impune **educarea și formarea personalului din unitățile sanitare**, instruirea reprezentând o etapă importantă a implementării unui sistem corect de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale la nivelul acestor unități.

Prin educarea și formarea profesională se urmărește conștientizarea personalului asupra riscurilor și pericolelor potențiale asociate deșeurilor medicale, în special celor periculoase, precum și importanța utilizării constante a echipamentului de protecție.

Prin OMS nr. 1226/2012 au fost desemnate entitățile din subordinea Ministerului Sănătății cu responsabilități în activitatea de elaborare a metodologiei de instruire a personalului medical cu privire la gestionarea deșeurilor medicale la nivel național, care trebuie să fie implementată în fiecare unitate sanitară, în funcție de specificul acesteia.

Astfel, departamentul cu atribuții în domeniul medicinei mediului și a colectivităților și/sau în domeniul epidemiologie-sănătate publică din cadrul Institutului Național de Sănătate Publică și respectiv din cadrul centrelor regionale de sănătate publică, cu sprijinul direcțiilor de sănătate publică județene au fost desemnate să elaboreze proiectul metodologiei de instruire a personalului în activitatea de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale.

Pentru punerea în aplicare, proiectul privind metodologia de instruire a personalului în domeniul gestionării deșeurilor rezultate din activități medicale este supus avizării Ministerului Sănătății.

Importanța existenței unei metodologii de instruire a personalului în domeniul gestionării deșeurilor rezultate din activități medicale derivă din următoarele necesități:

- implementarea sesiunilor de formare profesională în domeniul managementului deșeurilor medicale;

- furnizarea de informații pentru personalul medical cu privire la cerințele noii legislații;

- dezvoltarea abilităților necesare pentru conformarea cu aceasta, pentru dobândirea cunoștințelor din toate etapele de gestionare, respectiv separarea pe categorii, ambalarea, etichetarea deșeurilor, stocare temporară, transportul, tratarea și eliminarea finală.

Potrivit metodologiei, unitățile sanitare vor asigura toate condițiile ca personalul medical implicat în gestionarea deșeurilor rezultate din activități medicale să participe la sesiunile de formare profesională.

Obiectivul general al metodologiei de instruire a personalului medical cu privire la gestionarea deșeurilor medicale la nivel național îl constituie instruirea personalului din cadrul direcțiilor de sănătate publică județene și a Municipiului București și a personalului medical din unitățile sanitare în vederea implementării corecte a legislației în domeniul gestionării deșeurilor rezultate din activități medicale, respectiv a OMS nr.1226/2012.

Astfel, prin metodologia de instruire, s-a stabilit organizarea anuală la nivelul **Institutului Național de Sănătate Publică** – Centrul Național de Monitorizare a Riscurilor din Mediul Comunitar (CNMRMC) de sesiuni de instruire a personalului desemnat din cadrul DSP -urilor județene și a Municipiului București în coordonarea activității de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale.

La nivelul **direcțiilor de sănătate publică județene și a Municipiului București** personalul acestora instruit de INSP, realizează anual sesiuni de instruire pentru coordonatorii activității de protecție a sănătății în relație cu mediul din unitățile sanitare aflate pe raza teritorială a județului pe care îl reprezintă, eliberând acestora adeverințe de participare în baza cărora, ulterior, INSP emite certificatele care atestă calitatea acestora de coordonatori ai activității de protecție a sănătății în relație cu mediul în unitățile sanitare.

Coordonatorii activității de protecție a sănătății în relația cu mediul din unitățile sanitare au obligația să respecte îndatoririle care derivă din OMS nr.1226/2012, asigurându-se de efectuarea instruirii întregului personal implicat în activitatea de gestionare a deșeurilor medicale din cadrul entităților respective.

Controlul activității de instruire și formare a personalului medical în domeniul gestionării deșeurilor medicale și respectiv a modului de aplicare a metodologiei de instruire în unitățile sanitare, se realizează de către structurile de control în sănătate publică din cadrul DSP -urilor, și care potrivit reglementărilor legale, constată și sancționează nerespectarea prevederilor OMS nr. 1.226/2012.

Prin instruirea și formarea profesională continuă a personalului implicat în sistemul de gestionare a deșeurilor medicale periculoase se asigură cunoașterea de către acesta a tipurilor de

deșeuri produse în unitatea sanitară, a riscurilor pentru mediu și sănătatea umană rezultate dintr-o gestiune defectuoasă a deșeurilor medicale, a planului de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale și respectiv a regulamentelor interne, codurilor de procedură privind colectarea separată pe categorii, stocarea temporară, transportul și eliminarea deșeurilor medicale periculoase, precum și a procedurilor/protocoalelor aplicabile în caz de accidente sau incidente survenite în activitatea de gestionare a deșeurilor.

În calitate de deținători de deșeuri rezultate din activitățile medicale, unitățile sanitare au următoarele obligații:

- desemnarea de către acestea a persoanei, din rândul angajaților proprii, care să urmărească și să asigure îndeplinirea obligațiilor prevăzute de lege în sarcina deținătorilor/producătorilor de deșeuri, această persoană putând fi chiar coordonatorul activității de protecție a sănătății în relație cu mediul;

- transmiterea către DSP-uri prin *raportul privind evidența deșeurilor și a activității de gestionare a acestora*, întocmit în conformitate cu prevederile OMS nr.1226/2012, a datelor cu privire la instruirea personalului și respectiv a numărului total de cazuri de hepatită B, hepatită C și alte infecții virale cu transmitere sanguină, a numărului total de accidente cu ace de seringi sau alte obiecte ascuțite, a numărului total de alte accidente din care poate rezulta transmiterea unei infecții serioase sau vătămarea în rândul personalului implicat în manipularea deșeurilor.

La nivelul unităților sanitare, principalele structuri cu responsabilități în domeniul gestionării deșeurilor medicale potrivit prevederilor legale sunt următoarele:

- reprezentantul legal al unității medicale (manager, director, administrator, medic titular) care are ca atribuții desemnarea coordonatorului activității de protecție a sănătății în relație cu mediul, și respectiv aprobarea planului de formare profesională continuă a angajaților din unitatea sanitară cu privire la gestionarea deșeurilor medicale.

- coordonatorul activității de protecție a sănătății în relație cu mediul din unitățile sanitare, care trebuie să fie cadru medical certificat de către Institutul Național de Sănătate Publică - Centrul Național de Monitorizare a Riscurilor din Mediul Comunitar (CNMRMC), o dată la 3 ani.

Din verificarea modului în care entitățile cu atribuții din subordinea Ministerul Sănătății au respectat prevederile legale referitoare la instruirea personalului în domeniul gestionării deșeurilor medicale, au rezultat următoarele:

-Cu privire la activitatea desfășurată de Institutul Național de Sănătate Publică (INSP)

Din auditarea datelor puse la dispoziția echipei de audit de către Institutul Național de Sănătate Publică (INSP) s-a constatat că, în perioada 2013 – 2014, acesta a eliberat certificate urmare instruirilor efectuate de către DSP- uri unui număr de 382 persoane.

Din totalul de 382 certificate eliberate, 49 certificate sunt aferente unui număr de 43 de entități din cadrul unităților sanitare aflate în subordinea Ministerului Sănătății.

Astfel, se poate concluziona că nu toți coordonatorii activității de protecție a sănătății în relație cu mediul din unitățile sanitare aflate în subordinea Ministerului Sănătății au solicitat INSP eliberarea certificatelor care să le ateste această calitate.

-Cu privire la activitatea desfășurată de Direcțiile de Sănătate Publică Județene și a Municipiului București

Din analiza informațiilor centralizate de direcțiile de sănătate publică județene și a Municipiului București (DSP) și transmise echipei de audit pentru perioada 2012-2014, s-au constatat următoarele:

-direcțiile de sănătate publică județene și a Municipiului București nu au efectuat instruirea tuturor coordonatorilor activității de protecție a sănătății în relație cu mediu din entitățile aflate în subordinea Ministerului Sănătății, care trebuie să fie certificați și de INSP;

- instruirile s-au efectuat fără a fi alocate fonduri cu această destinație.

În baza OMS nr.1226/2012, numărul cazurilor noi de boală diagnosticate în decursul anului (cazuri de hepatită B, hepatită C și alte infecții virale cu transmitere sanguină) și respectiv numărul total de accidente cu ace de seringi sau alte obiecte ascuțite și alte accidente din care poate rezulta transmiterea unei infecții serioase sau vătămarea în rândul personalului implicat în activitatea de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale, pot fi considerați indicatori fizici de monitorizare a modului de gestionare a deșeurilor rezultate din activitatea medicală.

Potrivit datelor centralizate de direcțiile de sănătate publică județene și a Municipiului București (DSP) referitoare la numărul de cazuri noi de boli și respectiv numărul total de accidente înregistrate la personalul implicat în activitatea de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale din cadrul entităților din subordinea Ministerului Sănătății în perioada 2012-2014, s-au constatat următoarele:

-înregistrarea unui număr de 4 noi cazuri de boli de hepatită A;

-înregistrarea unui număr de 994 accidente, din care un număr de 718 cu ace de seringi și obiecte ascuțite și un număr de 276 alte accidente din care poate rezulta transmiterea unor infecții sau vătămare;

-înregistrarea unui număr de 191 accidente din care poate rezulta transmiterea unei infecții serioase sau vătămarea.

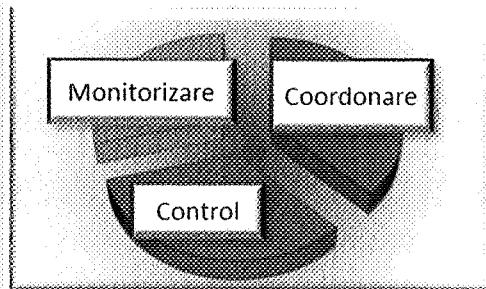
Pentru aceste cazuri, direcțiile de sănătate publică au menționat ca și cauze posibile următoarele: manevre medicale incorecte, neatenția, stresul, nerespectarea protocoalelor medicale, colectarea incorectă la locul de producere a deșeurilor medicale, manipularea necorespunzătoare a deșeurilor medicale înțepătoare.

Se poate afirma că toate cauzele precizate mai sus ar fi putut fi eliminate, sau cel puțin diminuate, dacă personalul ar fi beneficiat de instruirea necesară pe linia gestionării deșeurilor rezultate din activitatea medicală.

În concluzie, în perioada 2012-2014, Direcțiile de Sănătate Publică nu au procedat la instruirea coordonatorilor activității de protecție a sănătății în relație cu mediul din toate unitățile sanitare aflate în subordinea Ministerului Sănătății și la cuprinderea în planurile de control, ca obiectiv distinct de control, și a activității de instruire a personalului cu privire la modul de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale potrivit OMS nr. 1226/2012.

Neinstruirea corespunzătoare a personalului a condus la creșterea de la un an la altul, în cadrul perioadei auditate, a numărului total de accidente cu ace de seringi sau alte obiecte ascuțite și alte accidente din care poate rezulta transmiterea unei infecții serioase sau vătămarea în rândul personalului implicat în activitatea de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale.

5. Ministerul Sănătății și-a îndeplinit atribuțiile de coordonare, monitorizare și control a activității de gestionare a deșeurilor medicale?

În domeniul gestionării deșeurilor rezultate din activități medicale, **Ministerul Sănătății are atribuții cu privire la elaborarea reglementărilor specifice, coordonarea implementării prevederilor legislative în acest domeniu, monitorizarea și controlul activităților de gestionare a deșeurilor**, în conformitate cu atribuțiile și competențele ce i-au fost stabilite prin **Legea nr.211/2011 privind regimul deșeurilor, republicată**.

În exercitarea atribuțiilor de **elaborare a reglementărilor specifice** pentru gestionarea deșeurilor provenite din activitățile medicale și de coordonare a implementării acestora, **Ministerul Sănătății** a aprobat și publicat în Monitorul Oficial următoarele reglementări specifice pentru gestionarea deșeurilor rezultate din activități medicale:

-OMS nr. 1226/2012 pentru aprobarea Normelor tehnice privind gestionarea deșeurilor rezultate din activități medicale și a Metodologiei de culegere a datelor pentru baza națională de date privind deșeurile rezultate din activități medicale;

-OMS nr. 1279/2012 privind aprobarea Criteriilor de evaluare a condițiilor de funcționare și monitorizare a echipamentelor de tratare prin decontaminare termică la temperaturi scăzute a deșeurilor medicale periculoase.

Prin actele normative de mai sus, au fost stabilite responsabilități cu privire la **monitorizarea, coordonarea și controlul modului de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale** și respectiv cu privire la **modul în care se gestionează baza națională de date privind deșeurile rezultate din activități medicale**, respectiv colectarea, evidența și raportarea datelor cu privire la gestionarea deșeurilor medicale.

Astfel, **Institutul Național de Sănătate Publică**, instituție publică cu personalitate juridică în subordinea Ministerului Sănătății, a fost desemnată **autoritatea responsabilă pentru elaborarea Strategiei și a Planului de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale la nivel național, în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a ordinului și pentru gestionarea bazei naționale de date** privind deșeurile rezultate din activități medicale.

De asemenea, **Direcțiile de sănătate publică județene și Institutul Național de Sănătate Publică vor coordona instruirea personalului** responsabil cu gestionarea deșeurilor medicale din cadrul unităților sanitare, în conformitate cu **metodologia stabilită de Ministerul Sănătății** în baza propunerii de metodologie de instruire a personalului implicat în gestionarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală elaborată de **Institutul Național de Sănătate Publică**.

Ministerul Sănătății efectuează monitorizarea activității de gestionare a deșeurilor medicale în baza rapoartelor privind evidența deșeurilor și a activității de gestionare a deșeurilor transmise de Institutul Național de Sănătate Publică, întocmite în conformitate cu *Metodologia de culegere a datelor pentru baza națională de date privind deșeurile rezultate din activități medicale* aprobată prin **OMS nr. 1.226/2012**.

Ministerul Sănătății prin intermediul Institutului Național de Sănătate Publică transmite **raportarea statistică anuală** a deșeurilor rezultate la nivel național din activitatea medicală către Ministerul Mediului și Pădurilor și Institutul Național de Statistică, cu respectarea

prevederilor HG nr. 856/2002 *privind evidența gestiunii deșeurilor și pentru aprobarea listei cuprinzând deșeurile, inclusiv deșeurile periculoase*, cu completările ulterioare.

Din verificarea modului în care Ministerul Sănătății și-a îndeplinit responsabilitățile pe linia coordonării și monitorizării activității de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale au rezultat următoarele:

- la nivelul ministerului, deși a fost desemnată o direcție care să coordoneze și să monitorizeze activitatea de gestionare a deșeurilor medicale, aceasta nu are prevăzute în Regulamentul de organizare și funcționare (ROF), sarcini și atribuții concrete în acest sens;

- fișele de post ale personalului direcției menționate nu sunt actualizate cu sarcini și atribuții referitoare la activitatea de coordonare și monitorizare a deșeurilor rezultate din activități medicale.

Astfel, **coordonarea** implementării prevederilor legislative în domeniul gestionării deșeurilor rezultate din activități medicale la nivelul Ministerului Sănătății s-a limitat numai la elaborarea unor reglementări cu privire la gestionarea deșeurilor rezultate din activități medicale, fără ca vreo direcție sau departament din cadrul acestuia să efectueze o analiză profundă, cel puțin anual, a activității desfășurate pe linia gestionării deșeurilor rezultate din activități medicale a entităților desemnate cu atribuții în acest sens (Institutul Național de Sănătate Publică, direcțiile de sănătate publică județene și a Municipiului București, entități generatoare de deșeuri rezultate din activități medicale) și dispunerea unor măsuri care să conducă la îmbunătățirea acestei activități.

De asemenea, **monitorizarea** activității de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale s-a concretizat în realizarea bazei de date naționale cu privire la aceste deșeuri, care însă nu conține date raportate de către toate entitățile din sistemul sanitar, așa cum prevede OMS nr.1226/2012.

Astfel, potrivit metodologiei de culegere a datelor pentru baza națională de date privind deșeurile rezultate din activități medicale, unitățile sanitare care desfășoară activități medicale, în calitate de producători de deșeuri, au obligația să țină evidența gestionării acestora și să raporteze deșeurile colectate, stocate temporar, tratate, transportate și eliminate, indiferent de cantitatea generată, la solicitarea autorităților publice teritoriale pentru protecția mediului sau a altor autorități ale administrației publice centrale și locale care au atribuții și răspunderi în domeniul regimului deșeurilor rezultate din activitatea medicală, conform prevederilor legale.

Din analiza rapoartelor privind sinteza națională *“Monitorizarea și inspecția sistemului de gestionare a deșeurilor rezultate din activitatea medicală”* elaborată de Ministerul Sănătății, prin Institutul Național de Sănătate Publică București, s-a constatat că aceasta s-a realizat **numai cu cantitățile de deșeuri generate anual de unele unități sanitare cu paturi publice și private și nu cuprinde întreaga cantitate de deșeuri generată de către toate unitățile sanitare generatoare de deșeuri medicale (DSP, SAJ, IML etc.)**.

La nivelul ministerului nu s-a realizat o analiză a rapoartelor anuale elaborate și transmise de către Institutul Național de Sănătate Publică, în urma căreia să se constate:

- dacă gestionarea deșeurilor medicale s-a realizat cu respectarea tuturor prevederilor legale inclusiv a actelor normative emise de minister;

- dacă sistemele proprii de tratare a deșeurilor medicale periculoase sunt utilizate, sunt suficiente și eficiente;

- care sunt cauzele pentru care nu sunt utilizate aceste sisteme;

- cât este de eficientă și mai ales economicoasă contractarea serviciilor de colectare, transport, tratare și eliminare finală a deșeurilor rezultate din activități medicale de către fiecare unitate sanitară în parte;

-ce progrese s-au realizat pe linia diminuării cantității de deșeuri medicale generată, și aprobarea măsurilor care să conducă la eficientizarea acestei activități.

În perioada auditată 2012-2014, atribuțiile Ministerului Sănătății privind **controlul** modului în care sunt respectate prevederile actelor normative în ceea ce privește activitatea de gestionare a deșeurilor medicale s-au realizat prin **direcțiile de sănătate publică județene și a Municipiului București, Inspekția Sanitară de Stat** și prin **Serviciul de Audit Public Intern** al Ministerului Sănătății.

Menționăm faptul că, în perioada 2012 – 2014, **Corpul de Control** din cadrul Ministerului Sănătății **nu a avut aprobat** în planurile de activitate anuale și nu a efectuat acțiuni de control cu tematică în domeniul gestionării deșeurilor rezultate din activitatea medicală.

Cu privire la controalele realizate în perioada auditată prin Serviciul de Audit Public Intern al Ministerului Sănătății, Inspekția Sanitară de Stat și direcțiile de sănătate publică județene și a Municipiului București, în urma auditării documentelor și informațiilor din situațiile solicitate de echipa de audit a rezultat faptul că în perioada 2013 – 2014, Serviciul de Audit Public din cadrul Ministerului Sănătății a derulat numai 16 misiuni de audit, din care doar 14 au vizat unitățile sanitare aflate în subordinea Ministerului.

Misiunile de audit nu au avut ca tematică gestionarea deșeurilor rezultate din activități medicale, însă în cadrul acestora s-au urmărit și aspecte referitoare la gestionarea deșeurilor rezultate din activități medicale, inclusiv verificări cu privire la modul de derulare a contractelor încheiate de către entități pentru servicii de colectare, transport, tratare și eliminare a deșeurilor rezultate din activitatea medicală.

Prin Inspekția Sanitară de Stat din cadrul Ministerului Sănătății au fost efectuate două controale tematice cu privire la gestionarea deșeurilor rezultate din activități medicale, respectiv în anul 2013 și anul 2014.

Obiectivele urmărite în cadrul controalelor au vizat:

- verificarea modalității de aplicare de către unitățile sanitare a prevederilor legale în ceea ce privește respectarea normelor tehnice privind gestionarea deșeurilor rezultate din activități medicale (colectarea, ambalarea, stocarea temporară, transportul, tratarea și eliminarea deșeurilor) și evidența cantităților de deșeuri generate de unitățile sanitare;

- aplicarea de către unitățile sanitare cu paturi a prevederilor legale referitoare la respectarea condițiilor de funcționare și monitorizare a echipamentelor de tratare prin decontaminare termică la temperaturi scăzute a deșeurilor medicale periculoase amplasate în unitățile sanitare;

- verificarea respectării aspectelor legislative legate de transportul deșeurilor periculoase și nepericuloase rezultate din activitatea medicală.

Pentru deficiențele constatate în cadrul controalelor tematice efectuate de către direcțiile de sănătate publică au fost aplicate **sanckțiuni contravenționale** constând în avertismente și amenzi.

Direcțiile de sănătate publică județene și a Municipiului București au efectuat, în perioada 2012-2014, pe lângă controalele tematice solicitate de către Inspekția Sanitară de Stat din cadrul Ministerului Sănătății, și controale prevăzute în propriile planuri de control, în cadrul cărora au fost incluse și obiective cu privire la activitatea de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale.

Ținând cont de numărul relativ redus al controalelor având ca obiectiv activitatea de gestionare a deșeurilor medicale efectuate de către direcțiile de sănătate publică se poate desprinde concluzia că direcțiile de sănătate publică județene și a Municipiului București nu au manifestat preocupare intensă pentru a duce la îndeplinire atribuțiile ce le revin conform OMS nr.1226/2012

referitor la controlul modului în care entitățile respectă prevederile ordinului menționat în activitatea de gestionare a deșeurilor rezultate din activitatea medicală.

Totodată, Ministerul Sănătății nu a efectuat o analiză a rezultatelor controalelor cu privire la activitatea de gestionare a deșeurilor medicale și a respectării actelor normative emise în acest sens, realizate de către **direcțiile de sănătate publică județene și a Municipiului București, Inspectia Sanitară de Stat și Serviciul de Audit Public Intern** la entitățile aflate în subordinea, în coordonarea sau sub autoritatea acestuia precum și a implicațiilor aferente.

Urmare analizei datelor primite de la entitățile din subordinea Ministerului Sănătății, care au răspuns solicitării echipei de audit, s-a constatat că numai unele entități au plan propriu de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale și care sunt aprobate de către direcțiile de sănătate publică județene și a Municipiului București.

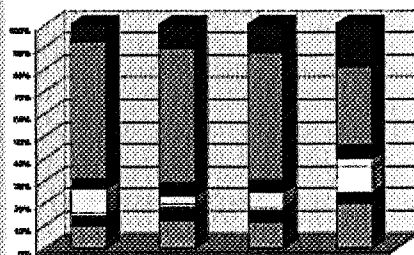
Astfel, se constată că unitățile sanitare din subordinea ministerului nu au respectat prevederile OMS nr.1226/2012, privind elaborarea planurilor proprii de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale aprobate de direcțiile de sănătate publică.

În concluzie, în Regulamentul de organizare și funcționare al Ministerului Sănătății, direcția cu atribuții de coordonare, monitorizare și control privind activitatea de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale desfășurate de către entitățile din subordinea/ coordonarea sau sub autoritatea acestuia nu are prevăzute atribuții cu privire la această activitate, fișele de post nu sunt actualizate cu sarcini și atribuții referitoare la coordonarea, monitorizarea și controlul activității de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale.

De asemenea, baza de date națională privind deșeurile rezultate din activități medicale nu cuprinde date centralizate de la toate entitățile aflate în subordinea ministerului potrivit prevederilor legale.

Planurile anuale de control ale Corpului de Control din cadrul Ministerului Sănătății, precum și ale direcțiilor de sănătate publică județene și a Municipiului București nu cuprind ca și obiective principale de control, activitatea de gestionare a deșeurilor medicale.

6. Pot fi evaluați indicatorii de eficiență privind activitatea de gestionare a deșeurilor medicale la unitățile sanitare din subordinea Ministerului Sănătății?

Urmare neelaborării și neaprobării de către Ministerul Sănătății a Strategiei și Planului Național de gestionare a deșeurilor medicale, **nu au fost definiți indicatorii specifici privind activitatea de gestionare a deșeurilor medicale.**

Eficiența activității de gestionare a deșeurilor medicale de către unitățile sanitare din subordinea Ministerului Sănătății poate fi asigurată prin reducerea la sursă a deșeurilor, separarea la sursă, tratarea deșeurilor prin utilizarea metodei de decontaminare termică la temperaturi scăzute, eliminarea finală în condiții corespunzătoare, după reducerea pe cât posibil a cantității de deșeuri.

Evaluarea modului în care unitățile sanitare au utilizat instalații de decontaminare termică la temperaturi scăzute a deșeurilor rezultate din activități medicale a fost prezentată la obiectivul 3 din prezentul raport.

În continuare, echipa de audit a procedat la efectuarea unei **analize privind eficiența activității de gestionare a deșeurilor medicale de către unitățile sanitare** prin determinarea indicatorului **cantitatea de deșuri medicale generată/pat aprobat și respectiv pat ocupat**.

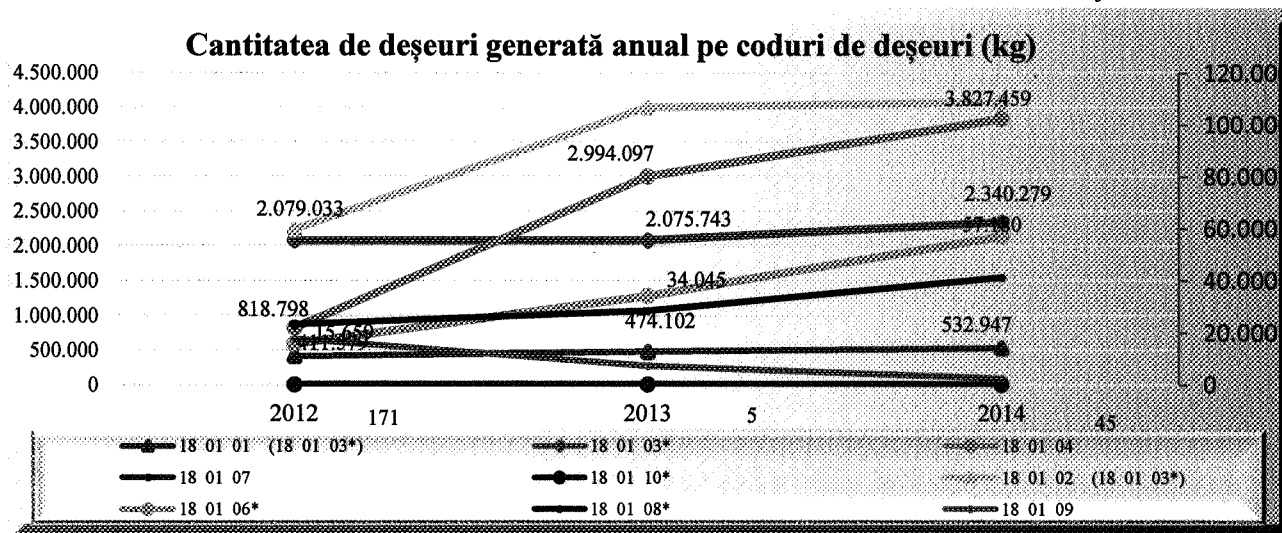
De asemenea, echipa de audit a efectuat și o **analiză a economiilor estimate aferente serviciilor de colectare, tratare și eliminare finală a deșeurilor rezultate din activități medicale contractate cu operatorii economici autorizați, pe care unitățile sanitare le-ar fi putut obține urmare utilizării de către acestea a unui preț mediu ponderat și respectiv a unui preț minim identificat de către echipa de audit din situațiile transmise de către entități**.

Minimizarea cantității de deșuri generate reprezintă unul dintre principiile de bază privind protejarea mediului înconjurător, o mai bună protecție a muncii, **reducerea costurilor privind managementul deșeurilor în unitățile sanitare** și îmbunătățirea relației de comunicare cu membrii comunității.

Conform situațiilor centralizate de la unele unități sanitare din subordinea și coordonarea Ministerului Sănătății transmise de către DSP la solicitarea echipei de audit, cantitatea de deșuri rezultată din activitatea medicală în perioada 2012 – 2014 se prezintă în graficul de mai jos:

Situație privind cantitatea de deșuri rezultată din activitatea medicală în perioada 2012 – 2014

Graficul nr. 1

Legendă cod deșuri potrivit OMS nr. 1226/2012:

- 18 01 01 Obiecte ascuțite (cu excepția 18 01 03*)
- 18 01 02 Fragmente și organe umane, inclusiv recipiente de sânge și sânge (cu excepția 18 01 03*)
- 18 01 03* Deșuri a căror colectare și eliminare fac obiectul unor măsuri speciale privind prevenirea infecțiilor
- 18 01 04 Deșuri a căror colectare și eliminare nu fac obiectul unor măsuri speciale privind prevenirea infecțiilor (de ex: îmbrăcăminte, aparate gipsate, lenjerie, îmbrăcăminte disponibilă, scutece)
- 18 01 06* Chimicale constând din sau conținând substanțe periculoase
- 18 01 07 Chimicale, altele decât cele specificate la 18 01 06*
- 18 01 08* Medicamente citotoxice și citostatice
- 18 01 09 Medicamente, altele decât cele specificate la 18 01 08*
- 18 01 10* Deșuri de amalgam de la tratamentele stomatologice

Potrivit graficului anterior, în perioada 2012 – 2014, cantitatea de deșeuri medicale generată pe coduri de deșeuri a avut în general un **trend crescător**. Cea mai mare cantitate de deșeuri generată a fost reprezentată de deșeurile ale căror colectare și eliminare nu fac obiectul unor măsuri speciale privind prevenirea infecțiilor – cod 18 01 04, care a crescut de la 818.798 kg în anul 2012 la 3.827.459 kg în anul 2014 și respectiv deșeurile infecțioase - cod 18 01 03*, care au crescut de la 2.079.033 kg în anul 2012 la 2.340.279 kg în anul 2014.

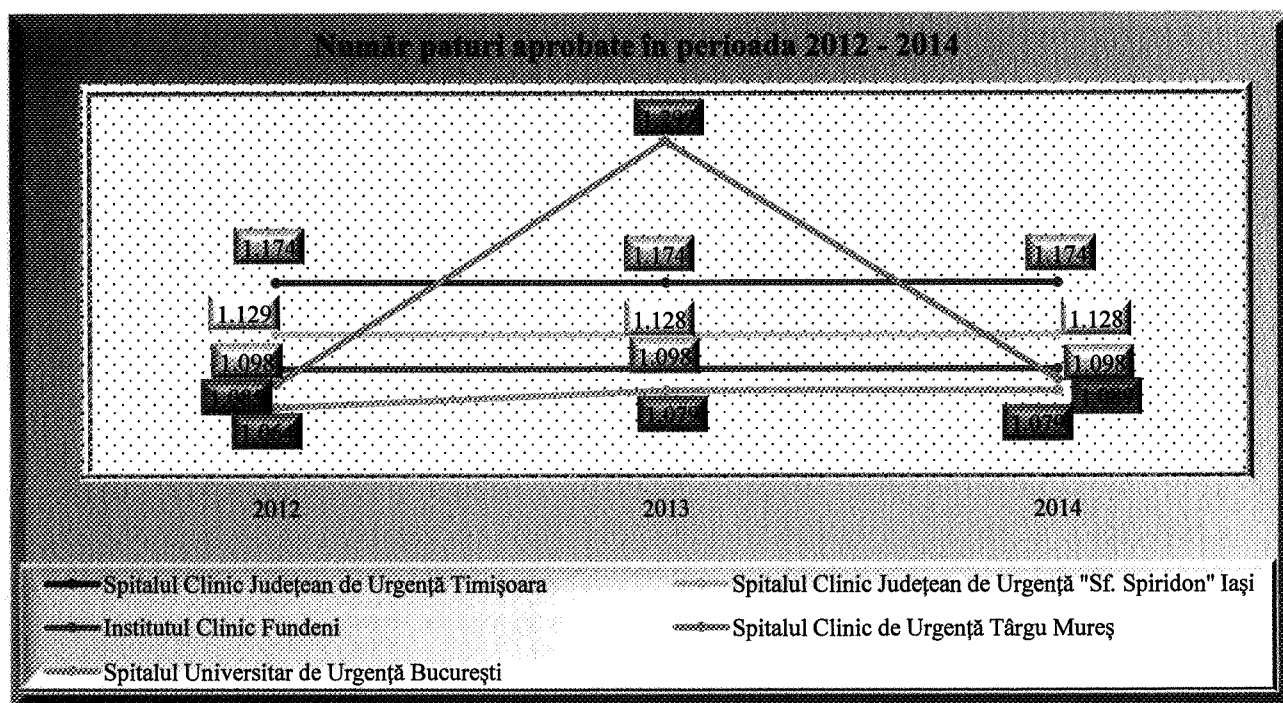
Menționăm faptul că, indicatorii fizici măsoară date de bază (ex. cantitatea de deșeuri generată anual), furnizând informații utile dar care pot genera confuzii. Astfel în cazul în care, cantitatea generată într-un an a scăzut față de cea din anul anterior nu înseamnă neapărat că s-au înregistrat îmbunătățiri în eficiența activității de gestionare a deșeurilor medicale de către unitățile sanitare.

În vederea realizării unei analize privind eficiența activității de gestionare a deșeurilor medicale se impune **determinarea gradului de ocupare a paturilor în unitățile sanitare, acesta permițând calcularea unui indicator de eficiență ca raport între cantitatea de deșeuri medicale generată și număr de paturi ocupate.**

Pentru exemplificare, echipa de audit a procedat la selectarea, dintre entitățile care au transmis date pentru fiecare an din perioada auditată 2012 – 2014, a 5 unități sanitare cu număr de paturi aprobat relativ apropiat, respectiv Spitalul Clinic Județean de Urgență Timișoara, Spitalul Clinic Județean de Urgență "Sf. Spiridon" Iași, Institutul Clinic Fundeni București, Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș și Spitalul Universitar de Urgență București.

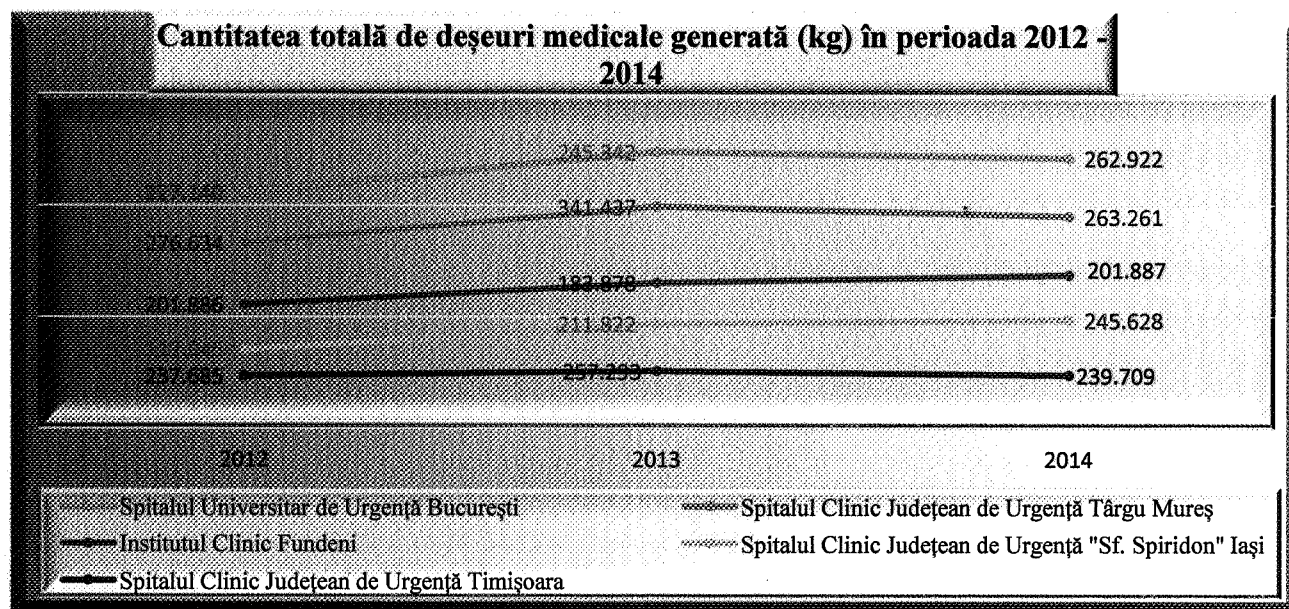
Astfel, situația numărului de paturi aprobate pentru cele 5 unități sanitare în perioada 2012 – 2014, se prezintă în graficul de mai jos:

Graficul nr. 2

Cantitățile de deșeuri medicale generate de unitățile sanitare selectate în perioada 2012 – 2014 sunt prezentate în graficul de mai jos:

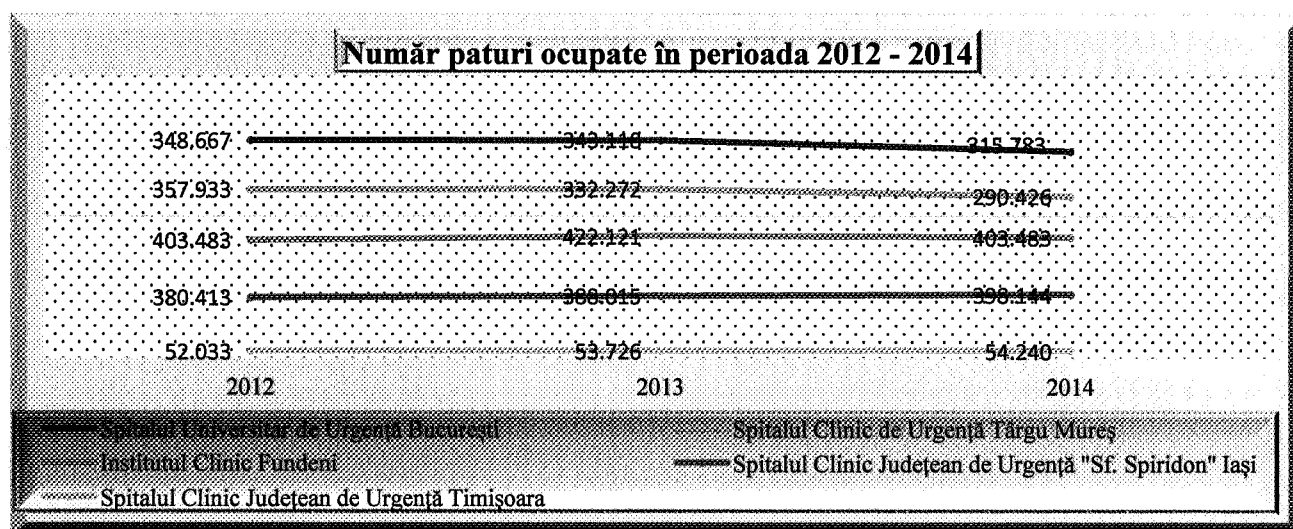
Graficul nr. 3

Din acest grafic rezultă că în perioada 2012 – 2014, cantitățile de deșeuri medicale generate de unitățile sanitare au avut în general un **trend ascendent**, cea mai mare creștere înregistrându-se de către Spitalul Clinic Județean de Urgență "Sf. Spiridon" Iași, de la 117.045 kg în anul 2012 la 245.628 kg în anul 2014.

Numărul de paturi ocupate în perioada 2012 – 2014 în entitățile selectate se prezintă astfel:

Graficul nr. 4

Din analiza datelor prezentate în grafic se observă că numărul de paturi ocupate în perioada 2012 – 2014 a înregistrat în general un **trend descrescător**, cea mai mică scădere înregistrându-se la Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș, cu 18,86% în anul 2014 față de anul 2012,

și respectiv la Spitalul Universitar de Urgență București cu 9,43% mai mică în anul 2014 față de anul 2012.

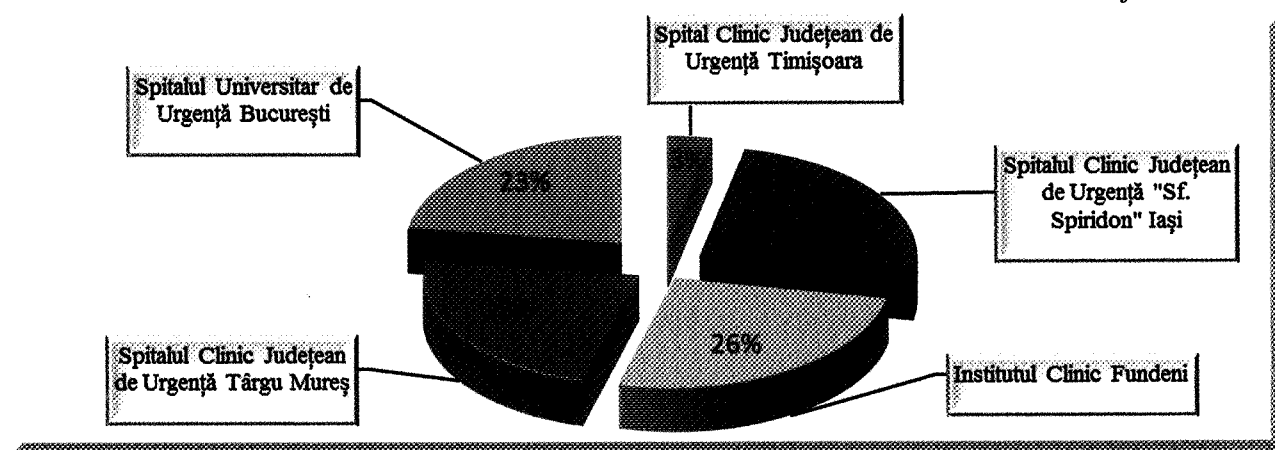
Menționăm faptul că, potrivit Anexei 2 la OMS nr. 1226/2012, numărul de paturi ocupate se determină prin însumarea **numărului de paturi ocupate în fiecare zi pe parcursul unei luni, cumulat pe an.**

➤ **în anul 2012**

Din datele transmise de cele 5 unități sanitare au rezultat următoarele aspecte:

-ponderea paturilor ocupate de către fiecare din cele 5 unități sanitare în totalul paturilor ocupate în anul 2012 se prezintă mai jos:

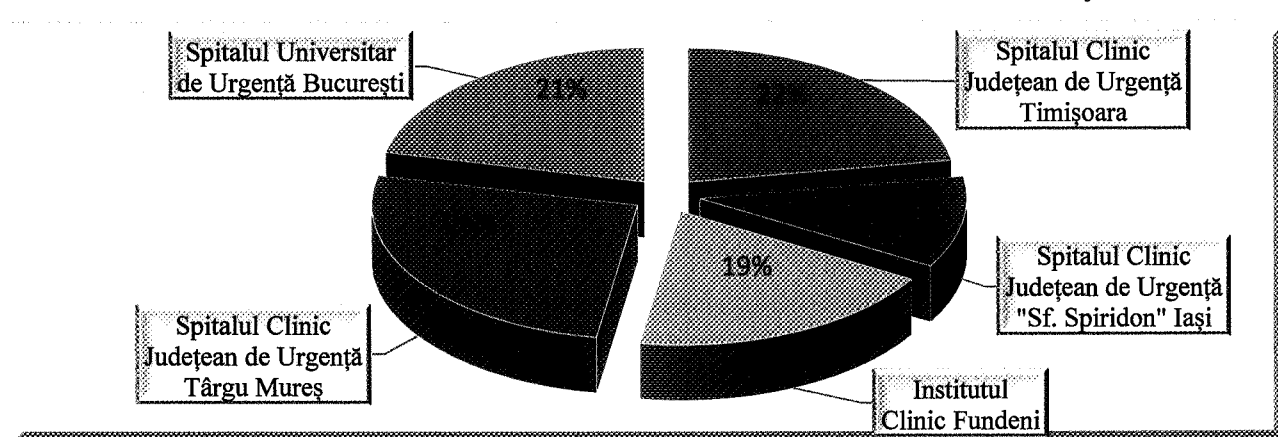
Graficul nr. 5

Din grafic rezultă că, în anul 2012 Institutul Clinic Fundeni a ocupat ponderea cea mai mare în totalul paturilor ocupate, respectiv 26%, urmat de Spitalul Clinic Județean de Urgență "Sf. Spiridon" Iași cu 25%, de Spitalul Univesitar de Urgență București și Spitalul Clinic Județean Târgu Mureș cu câte 23% fiecare, Spitalul Clinic Județean de Urgență Timișoara ocupând o pondere de numai 3%.

Ponderea cantității de deșeuri medicale generate de fiecare dintre cele 5 unități sanitare în totalul cantității de deșeuri generate în anul 2012 se prezintă în graficul de mai jos:

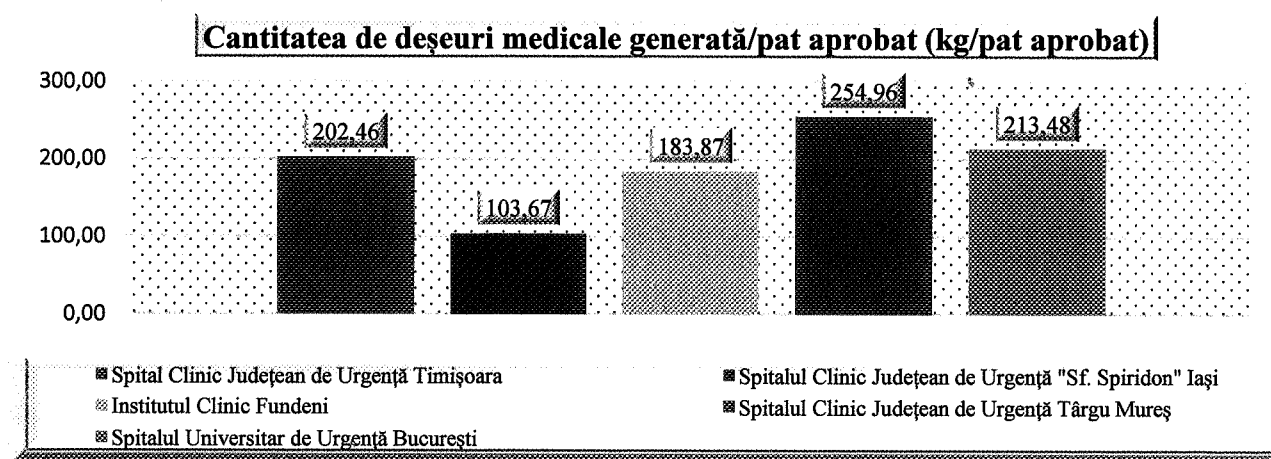
Graficul nr. 6

Potrivit acestui grafic, cantitatea cea mai mare de deșeuri generată a fost înregistrată de Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș, respectiv 26%, urmat de Spitalul Clinic Județean de Urgență Timișoara cu 22%, Spitalul Universitar de Urgență București cu 21%, Institutul Clinic Fundeni cu 19% și Spitalul Clinic Județean de Urgență "Sf. Spiridon" Iași cu 11%.

Cantitatea de deșeuri medicale generată de unitățile sanitare raportată la numărul de paturi aprobat, în anul 2012 se prezintă în următorul grafic :

Graficul nr. 7

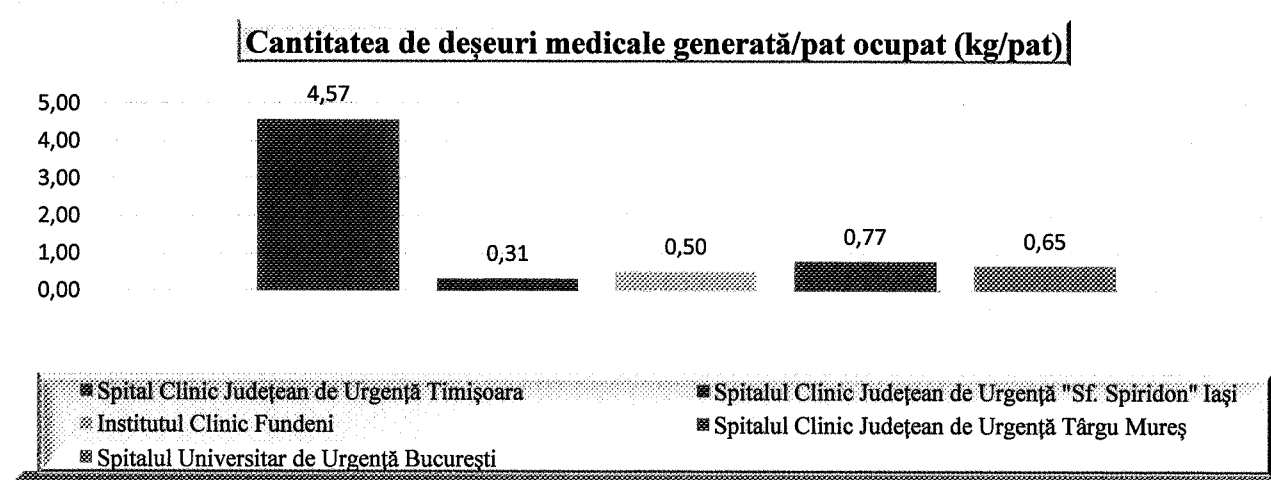

Conform graficului prezentat mai sus, cea mai mare cantitate de deșeuri medicale generată/pat aprobat a fost înregistrată de Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș, respectiv 254,96 kg, urmat de Spitalul Universitar de Urgență București cu 213,48 kg, Spitalul Clinic Județean de Urgență Timișoara cu 202,46 kg, Institutul Clinic Fundeni cu 183,87 kg și respectiv Spitalul Clinic Județean de Urgență "Sf. Spiridon" Iași cu 103,67 kg.

Pentru a analiza eficiența activității de gestionare a deșeurilor medicale se impune calcularea cantității anuale de deșeuri medicale/pat ocupat.

Astfel, cantitatea de deșeuri medicale generată de cele 5 unități sanitare raportată la numărul de paturi ocupate în anul 2012 se prezintă în graficul de mai jos:

Graficul nr. 8

Astfel, cea mai mare cantitate de deșeuri medicale/pat ocupat a fost generată de Spitalul Clinic Județean de Urgență Timișoara cu 4,57 kg, urmat de Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș cu 0,77 kg, Spitalul Universitar de Urgență București cu 0,65 kg, Institutul Clinic Fundeni cu 0,50 kg și Spitalul Clinic Județean de Urgență "Sf. Spiridon" Iași cu 0,31 kg.

Deși Spitalul Clinic Județean de Urgență Timișoara a înregistrat cea mai mică pondere a paturilor ocupate în totalul paturilor ocupate, respectiv 3%, cantitatea generată de deșeuri medicale în total cantitate generată a fost de 22%, înregistrând **cea mai mare cantitate de deșeuri medicale generată pe pat ocupat respectiv 4,57 kg.**

De asemenea, Spitalul Clinic Județean de Urgență "Sf. Spiridon" Iași cu o pondere de 25% a paturilor ocupate, a generat o cantitate de deșeuri medicale de numai 11%, înregistrând **cea mai mică cantitate de deșeuri medicale pe pat ocupat, respectiv 0,31 kg.**

Totodată, menționăm faptul că, deși Institutul Clinic Fundeni deține 26% din numărul paturilor ocupate, totuși cantitatea generată de deșeuri medicale în total cantitate generată a fost de numai 19%, înregistrând o cantitate de deșeu medical/pat ocupat de 0,50 kg.

Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș și Spitalul Universitar de Urgență București care dețin aceeași pondere a paturilor ocupate în total paturi ocupate respectiv 23% au înregistrat cantități diferite de deșeuri medicale generate și implicit cantități diferite pe pat ocupat. Astfel, la aceeași pondere a paturilor ocupate, Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș a înregistrat o cantitate de deșeuri medicale generată de 26%, în timp ce Spitalul Universitar de Urgență București a înregistrat 21%, respectiv mai mică cu 5%, rezultând o cantitate de deșeuri medicale/pat ocupat de 0,77 kg deșeu medical/pat ocupat înregistrat de Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș și respectiv 0,65 kg deșeu medical/pat ocupat obținut de Spitalul Universitar de Urgență București. Din această analiză rezultă faptul că Spitalul Universitar de Urgență București a desfășurat o activitate mai eficientă în ceea ce privește gestionarea deșeurilor medicale față de cealaltă unitate sanitară.

Coroborând cei 3 indicatori, respectiv *Numărul paturilor ocupate/total paturi ocupate*, *Cantitatea de deșeuri medicale generată/total cantitate de deșeuri medicale generată* și *Cantitatea de deșeuri medicale generată/nr. paturi ocupate*, se poate concluziona că, **în anul 2012, Spitalul Clinic Județean de Urgență "Sf. Spiridon" Iași a desfășurat cea mai eficientă activitate de gestionare a deșeurilor medicale, la polul opus situându-se Spitalul Clinic Județean de Urgență Timișoara.**

Similar, prezentăm mai jos situația perioadei 2013 – 2014, astfel:

➤ **în anul 2013**

Institutul Clinic Fundeni, deși a înregistrat cea mai mare pondere a paturilor ocupate, respectiv 27%, cantitatea generată de deșeuri medicale în total cantitate generată a fost de numai 15%, **înregistrând cea mai mică cantitate de deșeuri medicale pe pat ocupat, respectiv 0,44 kg.**

De asemenea, Spitalul Clinic Județean de Urgență "Sf. Spiridon" Iași, cu o pondere a paturilor ocupate de 25%, a înregistrat totuși o pondere a cantității generate de deșeuri medicale numai de 17% ceea ce a condus la o cantitate de deșeuri medicale/pat ocupat de 0,55 kg.

Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș și Spitalul Universitar de Urgență București care dețin și în anul 2013 aceeași pondere a paturilor ocupate în total paturi ocupate, respectiv 22%, au înregistrat cantități diferite de deșeuri medicale generate și implicit cantități diferite pe pat ocupat.

Astfel, la aceeași pondere a paturilor ocupate, Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș a înregistrat o cantitate de deșeuri medicale generată de 28%, în timp ce Spitalul Universitar

de Urgență București a înregistrat 20%, respectiv mai mică cu 8%, rezultând o cantitate de deșeuri medicale/pat ocupat de 1,03 kg deșeu medical/pat ocupat înregistrat de Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș și respectiv 0,72 kg deșeu medical/pat ocupat obținut de Spitalul Universitar de Urgență București.

Menționăm faptul că, și în anul 2013, Spitalul Clinic Județean de Urgență Timișoara deși a înregistrat cea mai mică pondere a paturilor ocupate în totalul paturilor ocupate, respectiv 3%, cantitatea generată de deșeuri medicale în total cantitate generată a fost de 21% înregistrând **cea mai mare cantitate de deșeuri medicale generată pe pat ocupat** respectiv 4,79 kg deșeu medical/pat ocupat.

Din analiza celor 3 indicatori, respectiv *Numărul paturilor ocupate/total paturi ocupate*, *Cantitatea de deșeuri medicale generată/total cantitate de deșeuri medicale generată* și *Cantitatea de deșeuri medicale generată/nr. paturi ocupate*, se poate concluziona că, în anul 2013, **Institutul Clinic Fundeni a desfășurat cea mai eficientă activitate de gestionare a deșeurilor medicale, în timp ce Spitalul Clinic Județean de Urgență Timișoara a desfășurat în continuare o activitate ineficientă de gestionare a deșeurilor medicale.**

➤ în anul 2014

Institutul Clinic Fundeni, deși a înregistrat cea mai mare pondere a paturilor ocupate, respectiv 28%, cantitatea generată de deșeuri medicale în total cantitate generată a fost de numai 17%, **înregistrând cea mai mică cantitate de deșeuri medicale pe pat ocupat**, respectiv 0,50 kg.

De asemenea, și Spitalul Clinic Județean de Urgență "Sf. Spiridon" Iași, cu o pondere a paturilor ocupate de 27%, a înregistrat totuși o pondere a cantității generate de deșeuri medicale de numai 20% ceea ce a condus la o cantitate de deșeuri medicale/pat ocupat de 0,62 kg.

Deși au înregistrat o pondere diferită a paturilor ocupate, respectiv 20% Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș și 22% Spitalul Universitar de Urgență București, ambele unități au generat aceleași cantități de deșeuri medicale de 22%. Astfel, cantitatea de deșeuri medicale/pat ocupat rezultată a fost de 0,91 kg la Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș și 0,83 kg la Spitalul Universitar de Urgență București.

Precizăm faptul că, și în anul 2014 Spitalul Clinic Județean de Urgență Timișoara deși a înregistrat cea mai mică pondere a paturilor ocupate în totalul paturilor ocupate, respectiv 4%, cantitatea generată de deșeuri medicale în total cantitate generată a fost de 20%, astfel înregistrând **cea mai mare cantitate de deșeuri medicale generată pe pat ocupat**, respectiv 4,42 kg deșeu medical/pat ocupat.

Din analiza celor 3 indicatori, respectiv *Numărul paturilor ocupate/total paturi ocupate*, *Cantitatea de deșeuri medicale generată/total cantitate de deșeuri medicale generată* și *Cantitatea de deșeuri medicale generată/nr. paturi ocupate*, se poate concluziona că în anul 2014, Institutul Clinic Fundeni a desfășurat cea mai eficientă activitate de gestionare a deșeurilor medicale, în timp ce Spitalul Clinic Județean de Urgență Timișoara a desfășurat cea mai ineficientă activitate.

În concluzie, se poate aprecia că obținerea în perioada auditată de către unele unități sanitare, a unei cantități mai mari de deșeuri medicale/pat ocupat comparativ cu celelalte unități sanitare cuprinse în eșantion, se datorează practicării de către acestea a unui management defectuos al activității de gestionare a deșeurilor medicale, conducând implicit la creșterea costurilor cu gestionarea deșeurilor medicale.

Referitor la costurile externe generate de încheierea contractelor cu operatorii economici autorizați privind serviciile de colectare, tratare și eliminare a deșeurilor rezultate din activitățile medicale efectuate de unitățile sanitare în perioada 2012 - 2014:

Potrivit principiului **“poluatorul plătește”**, unitățile sanitare poartă responsabilitatea legală și financiară pentru deșeurile generate. Astfel, la nivelul unităților sanitare, finanțarea gestionării deșeurilor medicale, respectiv a serviciilor de colectare, transport și eliminare a deșeurilor se efectuează din veniturile proprii ale acestora provenite din servicii medicale prestate.

În prezent, **unitățile sanitare desfășoară în mod individual procedurile de achiziții publice pentru servicii de colectare, transport și eliminare deșeuri rezultate din activități medicale.** Datorită acestui fapt, **prețurile de achiziție a acestor servicii diferă de la o unitate sanitară la alta, chiar și în situația în care serviciile provin de la același operator economic.**

Exemplificăm în acest sens următoarele:

- Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii **“Grigore Alexandrescu”** București și Spitalul Clinic Județean de Urgență Craiova care **în anul 2014** au avut încheiate contracte de prestări servicii de colectare, transport și eliminare deșeuri periculoase cu aceeași societate, respectiv SC Stericycle România SRL. Astfel, conform contractelor încheiate, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii **“Grigore Alexandrescu”** București a plătit SC Stericycle România SRL un preț de **1,35 lei/kg deșeu colectat** spre deosebire de Spitalul Clinic Județean de Urgență Craiova care, pentru aceleași servicii, a plătit **7,65 lei/kg deșeu colectat**;

- Spitalul de Recuperare Borșa, județul Maramureș și Spitalul Clinic Județean de Urgență Cluj care **în anul 2013** au avut încheiate contracte de prestări servicii de colectare, transport și eliminare deșeuri periculoase cu aceeași societate, respectiv SC I.F. Tehnologii SRL. Potrivit contractelor încheiate, Spitalul de Recuperare Borșa a plătit SC I.F. Tehnologii SRL un **preț de 6,93 lei/kg deșeu colectat**, spre deosebire de Spitalul Clinic Județean de Urgență Cluj care a plătit **5,88 lei/kg deșeu colectat**;

- Spitalul Clinic de Urgență **“Bagdasar-Arseni”** București și Institutul Național de Gerontologie și Geriatrie **“Ana Aslan”** București care au avut încheiate contracte de prestări servicii de colectare, transport și eliminare deșeuri periculoase cu aceeași societate, respectiv SC Cogen Energy Medical Company SRL. Conform contractelor încheiate, **în anul 2013**, Spitalul Clinic de Urgență **“Bagdasar-Arseni”** București a plătit prestatorului un preț de **5,47 lei/kg deșeu colectat**, spre deosebire de Institutul Național de Gerontologie și Geriatrie **“Ana Aslan”** București care a plătit aceluiași prestator un preț de **7,36 lei/kg deșeu colectat**;

- Sanatoriul de Nevroze Predeal, județul Prahova și Institutul de Endocrinologie **“C.I. Parhon”** București care, **în anul 2012**, au avut încheiate contracte de prestări servicii de colectare, transport și eliminare deșeuri periculoase cu aceeași societate, respectiv SC Stericare România SRL. Potrivit contractelor încheiate, Sanatoriul de Nevroze Predeal a plătit prestatorului un preț de **4,50 lei/kg deșeu colectat** spre deosebire de Institutul de Endocrinologie **“C.I. Parhon”** București care a plătit către același prestator un **preț de 6,94 lei/kg deșeu colectat**.

Din analiza distribuției în teritoriu a principalilor operatori economici autorizați pentru servicii de colectare, tratare și eliminare a deșeurilor medicale, potrivit datelor preluate de pe site-ul Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice, se poate observa faptul că teritoriul României a fost împărțit în 5 regiuni, respectiv Regiunea Bacău, Regiunea București, Regiunea Pitești, Regiunea Sibiu și Regiunea Timișoara, fiecare regiune fiind **“adjudecată”** de cel puțin un operator economic astfel:

-SC Mondeco SRL și Ecomed SRL în **Regiunea Bacău**;

- SC Stericycle România SRL, Steryl Eco SRL și Perfect Curier SRL în **Regiunea București**;
- SC Stericycle România SRL în **Regiunea Pitești**;
- SC Stericycle România SRL, SC L.G. Prod SRL, ASKD România SRL în **Regiunea Sibiu**;
- SC Stericycle România SRL în **Regiunea Timișoara**.

Se poate constata astfel că, SC Stericycle România SRL își desfășoară activitatea în 4 din cele 5 regiuni prevăzute.

Se impune luând în calcul și dotarea entităților cu echipamente speciale în acest sens, o **abordare regională a serviciilor de colectare, transport și eliminare a deșeurilor medicale**, cu respectarea **principiului "proximității"**, având în vedere că aceeași operatori economici, de regulă funcționează în mai multe regiuni ale țării.

Prezentăm în continuare economiile care s-ar fi putut obține în perioada auditată dacă prețurile negociate de unitățile sanitare cu operatorii economici autorizați privind serviciile de colectare, tratare și eliminare a deșeurilor rezultate din activitățile medicale, s-ar fi determinat luând în considerare **un preț mediu** calculat prin aplicarea metodei costului mediu ponderat și respectiv **un preț minim** rezultat din contractele încheiate în perioada 2012 – 2014 și anume:

a) În baza situațiilor privind prețul unitar/kg deșeu colectat, tratat și eliminat potrivit contractelor încheiate cu operatorii economici autorizați, transmise de entități și centralizate de DSP, echipa de audit a procedat la calcularea unui cost mediu al serviciului de colectare transport și eliminare a deșeurilor rezultate din activități medicale prin **aplicarea metodei costului mediu ponderat (CMP) în anul 2012**, determinat ca raport între valoarea cantităților colectate și eliminate de operatorii economici și cantitatea colectată respectiv eliminată, potrivit formulei de mai jos:

$$CMP = \sum q \times p / \sum q$$

unde: C.M.P. = cost mediu ponderat

p = prețul unitar

q = cantitatea colectată și eliminată

Aplicarea costului mediu ponderat este justificată de echipa de audit prin faptul că această metodă tinde să anuleze efectele creșterii sau descreșterii prețurilor, deoarece nivelul CMP este influențat de toate prețurile plătite pe parcursul exercitiului financiar 2012 de unitățile sanitare care au transmis date.

Urmare calculării costului mediu ponderat (CMP) în anul 2012 a rezultat un **cost mediu de 3,36 lei/kg deșeu**.

În situația în care în perioada 2013 - 2014, unitățile sanitare ar fi obținut, urmare negocierii cu operatorii economici, un cost mediu de 3,36 lei/kg deșeu colectat, acestea ar fi realizat o **economie în valoare estimată 1.215.544 lei (828.840 lei în anul 2013 și respectiv 386.704 lei în anul 2014)**, calculată ca diferență între suma plătită pentru serviciile de colectare și suma calculată prin aplicarea CMP asupra cantității colectate și eliminate în perioada 2013 – 2014.

În analiza efectuată pentru perioada 2013 – 2014 a fost utilizat costul mediu de 3,36 lei/kg deșeu calculat pentru anul 2012 având în vedere faptul că variația costurilor minime și maxime aferente serviciilor contractate de unitățile sanitare în perioada auditată, a fost nesemnificativă de la an la an, aceste costuri fiind relativ similare. Mai mult decât atât, într-o anumită proporție contractele încheiate de unitățile sanitare cu operatorii economici au vizat o perioadă mai mare de un an, respectiv de până la trei ani, incluzând și perioada auditată (2012 – 2014).

Precizăm faptul că, economiile în valoare estimată de **1.215.544 lei (aprox. 271.200 euro)**, luând în considerare cursul de 4.4821 lei/euro valabil la 31.12.2014) pe care le-ar fi obținut unitățile

sanitare, s-ar fi utilizat pentru îmbunătățirea sistemului de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale prin **achiziția unui număr de 3 instalații tip NEWSTER10** la prețul unitar de 99.439 euro al unei asemenea instalații menționat la punctul C) de mai sus, instalații cu care s-ar fi dotat încă 3 unități sanitare.

b) În baza situațiilor privind serviciile de colectare, tratare și eliminare a deșeurilor rezultate din activități medicale în perioada 2012 – 2014, contractate de unele unități sanitare cu operatorii economici, transmise de acestea la solicitarea echipei de audit, au rezultat următoarele prețuri minime și respectiv valori totale ale serviciilor achitate acestora, astfel:

Tabelul nr. 12

Anii	Cantitatea eliminată (kg)	Valoarea serviciilor achitate (lei/an)	Preț minim (lei)	Valoarea la preț minim (lei)	Economii (lei)
0	1	2	3	4=1*3	5=2-4
2012	2.362.083	7.927.904	0,17	401.554	7.526.350
2013	2.082.534	7.826.347	0,17	354.041	7.472.306
2014	2.594.786	9.105.187	0,14	363.270	8.741.917
Total	7.033.403	24.859.438	x	1.118.865	23.740.573

Astfel, dacă unitățile sanitare ar fi practicat aceleași prețuri minime, respectiv 0,17 lei/kg în anii 2012 și 2013 și 0,14 lei/kg în anul 2014, valoarea serviciilor de colectare, tratare și eliminare în perioada 2012 - 2014 ar fi fost în **sumă totală estimată de 1.118.865 lei** din care: 401.554 lei în anul 2012, 354.041 lei în anul 2013 și respectiv 363.270 lei în anul 2014.

Economiile care s-ar fi putut realiza în perioada 2012 - 2014, raportate la valoarea serviciilor plătite pentru aceeași perioadă (24.859.438 lei) ar fi fost în sumă totală estimată de **23.740.573 lei (aprox. 5.296.752 euro)**, luând în considerare cursul de 4,4821 lei/euro valabil la 31.12.2014) din care: 7.526.350 lei în anul 2012, 7.472.306 lei în anul 2013 și respectiv 8.741.917 lei în anul 2014.

Având în vedere cele două variante de calcul prezentate mai sus (metoda costului mediu ponderat și metoda prețului minim), analiza efectuată cu ocazia auditului s-a efectuat prin prisma *metodei costului mediu ponderat (CMP)*, întrucât s-a apreciat faptul că valorile estimate ale economiilor ce s-ar fi obținut, determinate prin aplicarea acestei metode sunt mai elocvente, întrucât sunt anulate efectele creșterii sau descreșterii prețurilor într-o anumită perioadă de timp, ținându-se seama de influența tuturor prețurilor practicate de unitățile sanitare în acea perioadă.

Astfel, realizarea unei gestionări eficiente a resurselor financiare ale entităților care nu sunt dotate cu echipamente speciale poate fi obținută prin **organizarea de către Ministerul Sănătății a procedurilor de achiziții centralizate pe regiuni** având în vedere că, de regulă, **aceeași operatori funcționează în mai multe regiuni.**

În concluzie, urmare neelaborării și neaprobării de către Ministerul Sănătății a Strategiei și Planului Național de gestionare a deșeurilor medicale, nu au fost stabiliți indicatorii de eficiență în activitatea de gestionare a deșeurilor medicale.

Creșterea cantității de deșeuri generată în perioada 2012 – 2014, reprezintă o consecință a aplicării necorespunzătoare a reglementărilor legale în domeniul gestionării deșeurilor medicale de către unitățile sanitare.

Prețurile de achiziție a serviciilor de colectare, tratare și eliminare finală a deșeurilor rezultate din activități medicale diferă de la o unitate sanitară la alta chiar și în situația în care serviciile provin de la același operator economic.

In situația în care, în perioada 2013 - 2014, unitățile sanitare ar fi obținut, urmare negocierii cu operatorii economici un cost mediu de 3,36 lei/kg deșeu colectat, acestea ar fi realizat o economie în valoare estimată de 1.215.544 lei, calculată ca diferență între suma plătită pentru serviciile de colectare și suma calculată prin aplicarea CMP asupra cantității colectate și eliminate în perioada 2013 – 2014.

Astfel, cu economiile estimate în sumă de 1.215.544 lei (aprox. 271.000 euro) s-ar fi putut achiziționa, de exemplu, un număr de 3 instalații de neutralizare tip NEWSTER10 luând în considerare cursul de 4,4821 lei/euro valabil la data de 31.12.2014 și prețul unitar de 99.439 euro al unui asemenea echipament, instalații cu care s-ar fi dotat unitățile sanitare.

IV. CONCLUZII GENERALE

- ❖ lipsa cadrului legislativ minim în domeniul gestionării deșeurilor rezultate din activități medicale în sensul neelaborării și neaprobării Strategiei și a Planului Național de gestionare a deșeurilor medicale
- ❖ dotarea insuficientă a entităților cu echipamente de tratare a deșeurilor rezultate din activități medicale;
- ❖ neîndeplinirea de către Ministerul Sănătății prin direcțiile de specialitate, a atribuțiilor de coordonare, monitorizare și control a activității de gestionare a deșeurilor medicale;
- ❖ nefundamentarea necesarului de resurse financiare în funcție de necesitățile reale impuse de etapele pe care le parcurg deșeurile medicale;
- ❖ **economiile estimate în sumă de 3.069.490 lei (aprox. 684.833 euro)** rezultate în cazul în care, unitățile sanitare cuprinse în eșantionul auditorilor publici externi ar fi utilizat instalațiile de tratare aflate în dotarea acestora iar celelalte unități sanitare din eșantion care nu dispun de o instalație proprie ar fi plătit, urmare negocierii cu operatorii economici un cost mediu de 3,36 lei/kg deșeu colectat, **la care se adaugă suma estimată de 77.683.730 lei (aprox. 17.331.994 euro)** reprezentând finanțarea din fonduri europene pe care Ministerul Sănătății a pierdut-o urmare neaprobării Strategiei Naționale în domeniul deșeurilor medicale, s-ar fi putut utiliza pentru **achiziționarea unui număr de aproximativ 181 instalații de neutralizare tip NEWSTER10.** Cu aceste echipamente s-ar fi dotat unitățile sanitare care nu dețin nici o instalație de tratare a deșeurilor medicale din subordinea ministerului (un număr de 16 unități dețin o instalație de tratare menționată în prezentul raport) sau din subordinea administrației publice locale (un număr de 88 unități dețin o instalație de tratare a deșeurilor medicale);
- ❖ lipsa raportării și centralizării datelor care să conducă la eficientizarea activității de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale.

V. RECOMANDĂRI

Concluziile auditului performanței în legătură cu gradul de realizare a obiectivelor specifice activității de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale au fost prezentate de auditorii publici externi pe baza constatărilor și stau la baza formulării recomandărilor cu privire la măsurile ce urmează a fi luate de entitate pentru îmbunătățirea economicității, eficienței și eficacității domeniului auditat astfel:

Cu privire la Obiectivul nr. 1 denumit *Evaluarea modului în care Ministerul Sănătății a respectat prevederile naționale privind gestionarea deșeurilor armonizate cu cerințele europene în domeniul deșeurilor medicale*, recomandările auditorilor publici externi sunt următoarele:

- Elaborarea și aprobarea Strategiei și Planului Național de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale la nivel național pe baza planurilor întocmite la nivel județean și la nivelul municipiului București;
- Transmiterea spre avizare Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice a Strategiei și a Planului Național de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale la nivel național elaborate și aprobate de către Ministerul Sănătății.

Cu privire la Obiectivul nr. 2 denumit *Evaluarea modului de fundamentare de către unitățile sanitare a necesarului de resurse financiare privind activitatea de gestionare a deșeurilor medicale*, auditorii publici externi recomandă:

- Luarea măsurilor ce se impun pentru intensificarea activității de control în unitățile aflate în subordinea Ministerului Sănătății, cu privire la managementul deșeurilor medicale, inclusiv al modului în care se efectuează fundamentarea necesarului de resurse financiare pentru activitatea de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale.

Referitor la Obiectivul nr. 3 denumit *Evaluarea modului de implementare a prevederilor actelor normative în domeniul managementului deșeurilor rezultate din activități medicale privind dotarea spitalelor din subordinea Ministerului Sănătății cu instalații de neutralizare a deșeurilor medicale periculoase*, recomandările auditorilor publici externi sunt următoarele:

- Elaborarea și aprobarea de către Ministerul Sănătății a Strategiei și Planului Național de gestionare a deșeurilor medicale, astfel încât să se creeze condițiile de eligibilitate a acestuia în vederea promovării proiectelor cu finanțare externă nerambursabilă în domeniul deșeurilor medicale;
- Verificarea de către Ministerul Sănătății prin direcțiile de specialitate, a modului în care unitățile sanitare au exploatat instalațiile de tratare a deșeurilor din dotare;
- Luarea măsurilor care se impun în vederea tratării deșeurilor medicale de către unitățile sanitare cu instalațiile proprii din dotare având în vedere economiile care s-ar obține în comparație cu costurile tratării acestora de către operatorii economici;

▪ Efectuarea de către Ministerul Sănătății prin direcțiile de specialitate cu atribuții în domeniu, a inventarierii tuturor instalațiilor de tratare a deșeurilor medicale pe tipuri de instalații, aflate la nivelul unităților sanitare din subordinea ministerului în vederea stabilirii situației reale a acestora.

Referitor la Obiectivul nr. 4 denumit *Evaluarea modului în care au fost respectate prevederile legale referitoare la instruirea personalului implicat în activitatea de gestionare a deșeurilor medicale de către entitățile din subordinea Ministerului Sănătății cu atribuții în acest domeniu*, recomandările auditorilor publici externi sunt următoarele:

▪ Luarea măsurilor în vederea asigurării instruirii coordonatorilor activității de protecție a sănătății în relație cu mediul din toate unitățile sanitare aflate în subordinea Ministerului Sănătății, în vederea dobândirii certificatelor de formare și respectarea prevederii ca aceste instruirii să se repete pentru fiecare persoană înainte de expirarea unei perioade de 3 ani de la prima instruire;

▪ Intensificarea activității de control în unitățile sanitare cu privire la managementul deșeurilor medicale, inclusiv al modului în care se efectuează instruirea personalului din punct de vedere al activității de gestionare a deșeurilor medicale, astfel încât să se diminueze numărul de cazuri noi de boală diagnosticate și respectiv a numărului total de accidente cu ace de seringi sau alte obiecte ascuțite și alte accidente din care poate rezulta transmiterea unei infecții la personalul implicat în manipularea deșeurilor medicale.

Cu privire la Obiectivul nr. 5 denumit *Evaluarea modului de coordonare, monitorizare și control de către Ministerul Sănătății a activității de gestionare a deșeurilor medicale*, recomandările auditorilor publici externi sunt următoarele:

▪ Actualizarea Regulamentului de organizare și funcționare al Ministerului Sănătății cu atribuțiile direcției desemnate să coordoneze, monitorizeze și controleze activitatea de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale;

▪ Actualizarea fișelor de post ale personalului cu sarcini și atribuții de coordonare, monitorizare și control în domeniul gestionării deșeurilor rezultate din activități medicale;

▪ Verificarea de către Ministerul Sănătății a modului în care Institutul Național de Sănătate Publică și respectiv direcțiile de sănătate publică județene și a Municipiului București și-au îndeplinit sarcinile și atribuțiile stabilite prin actele normative incidente și luarea măsurilor care se impun în vederea îmbunătățirii activității acestora;

▪ Realizarea bazei de date națională privind deșeurile rezultate din activități medicale, prin cuprinderea datelor centralizate de la toate entitățile aflate în subordinea ministerului potrivit prevederilor legale;

▪ Intensificarea activității de control în unitățile sanitare cu privire la managementul deșeurilor rezultate din activități medicale.

Cu privire la Obiectivul nr. 6 denumit *Evaluarea indicatorilor de eficiență privind activitatea de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale la unitățile sanitare din subordinea Ministerului Sănătății*, recomandările auditorilor publici externi sunt următoarele:

▪ Stabilirea indicatorilor specifici în managementul gestionării deșeurilor rezultate din activități medicale astfel încât această activitate să poată fi cuantificată în termeni de "eficiență și eficacitate";

▪ Abordarea ”regională” a serviciilor de colectare, transport și eliminare a deșeurilor rezultate din activități medicale prin organizarea de proceduri de achiziție centralizate a acestor servicii în scopul stopării variațiilor de preț și practicării unor prețuri de achiziții competitive;

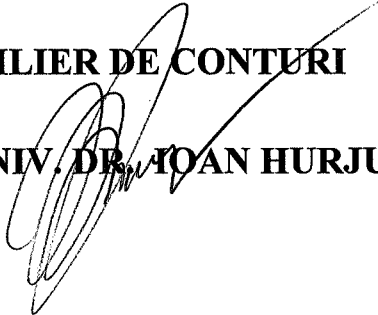
▪ Utilizarea economiilor realizate din reducerea costurilor pentru îmbunătățirea activității de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale, respectiv reducerea la sursă a deșeurilor (achiziționarea de materiale care generează cantități mici de deșeuri, utilizarea de metode și echipamente moderne ce nu generează substanțe chimice periculoase, gestionarea corectă a depozitelor de materiale și reactivi), separarea la sursă (colectarea deșeurilor în ambalajele corespunzătoare fiecărei categorii), tratarea deșeurilor prin utilizarea metodei de decontaminare termică la temperaturi scăzute și eliminarea finală în condiții corespunzătoare;

▪ Luarea măsurilor ce se impun în vederea îmbunătățirii activității de gestionare a deșeurilor medicale la nivelul unităților sanitare.

ȘEF DEPARTAMENT

CONSILIER DE CONTURI

CONF. UNIV. DR. IOAN HURJUI

ABREVIERI

PAM	Programele de Acțiune pentru Mediu
PCB/PCT	Deșeuri cu conținut de azbest, deșeuri rezultate din activități medicale
I.O.M.C.	Institutul de Ocrotire a Mamei și Copilului "Prof. dr. A. Rusescu" București
CNMRMC	Centrul Național de Monitorizare a Riscurilor din Mediul Comunitar
INSP	Institutul Național de Sănătate Publică
DSP	Direcția de Sănătate Publică
SAJ	Serviciul de Ambulanță Județean
IML	Institutul de Medicină Legală
CMP	Cost mediu ponderat

TABELE

Tabelul nr. 1	Situație privind unitățile sanitare din subordinea Ministerului Sănătății care dețin instalații de tip MEDISTER 160
Tabelul nr. 2	Situație privind cantitatea de deșeuri tratată cu instalația proprie și costurile anuale generate de utilizarea și întreținerea instalației la Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș în perioada 2012 – 2014
Tabelul nr. 3	Situație privind cantitățile de deșeuri generate și tratate de operatorii economici în anul 2012
Tabelul nr. 4	Situație privind cantitățile de deșeuri generate și tratate de operatorii economici în anul 2013
Tabelul nr. 5	Situație privind cantitățile de deșeuri generate și tratate de operatorii economici în anul 2014
Tabelul nr. 6	Situația privind cantitățile de deșeuri tratate cu instalațiile proprii și respectiv cu terții, precum și costurile aferente în anul 2012
Tabelul nr. 7	Situație privind cantitățile de deșeuri tratate cu instalațiile proprii și respectiv cu terții, precum și costurile aferente în anul 2013
Tabelul nr. 8	Situația privind cantitățile de deșeuri tratate cu instalațiile proprii și respectiv cu terții, precum și costurile aferente în anul 2014
Tabelul nr. 9	Unitățile sanitare din subordinea Ministerului Sănătății beneficiare de sisteme de neutralizare NEWSTER10
Tabelul nr. 10	Situație privind cantitatea de deșeuri tratată de operatorii economici, prețul unitar și costurile anuale cu utilizarea și întreținerea instalației de neutralizare în anul 2013
Tabelul nr. 11	Situație privind cantitatea de deșeuri tratată de operatorii economici, prețul unitar și costurile anuale cu utilizarea și întreținerea instalației de neutralizare în anul 2014
Tabelul nr. 12	Situația privind prețurile minime și respectiv valorile totale ale serviciilor de colectare, tratare și eliminare a deșeurilor rezultate din activități medicale achitate operatorilor economici de către unitățile sanitare în perioada 2012 – 2014

GRAFICE

Graficul nr. 1	Situație privind cantitatea de deșeuri rezultată din activitatea medicală în perioada 2012 – 2014
Graficul nr. 2	Situația numărului de paturi aprobate pentru cele 5 unități sanitare în perioada 2012 - 2014
Graficul nr. 3	Situația cantităților de deșeuri medicale generate de unitățile sanitare selectate în perioada 2012 – 2014
Graficul nr. 4	Numărul de paturi ocupate în perioada 2012 – 2014 în cele 5 unități sanitare selectate
Graficul nr. 5	Ponderea paturilor ocupate de către fiecare din cele 5 unități sanitare în totalul paturilor ocupate în anul 2012
Graficul nr. 6	Ponderea cantității de deșeuri medicale generate de fiecare dintre cele 5 unități sanitare în totalul cantității de deșeuri generate în anul 2012
Graficul nr. 7	Cantitatea de deșeuri medicale generată de unitățile sanitare raportată la numărul de paturi aprobate, în anul 2012
Graficul nr. 8	Cantitatea de deșeuri medicale generată de cele 5 unități sanitare raportată la numărul de paturi ocupate în anul 2012

FIGURI

Figura nr. 1	Ierarhizarea opțiunilor de gestionare a deșeurilor
Figura nr. 2	Principalele tipuri de deșeuri specifice activităților medicale și sursele de generare